

MLADOSTI

Mestna hranilnica ljubljanska

[Gradska štedionica]

u Ljubljani, Prešernova ulica.

STANJE VLOŽENEGA DENARJA nad 120 milijonov dinarjev. **SPREJEMA VLOGE** na hranilne knjižice in na tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

ZLASTI PLAČUJE za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

JAMSTVO za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kakor kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem in davčno močjo. Ravno radi tega nalagajo pri njej tudi sodišča denar mladoletnih, župni uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je

denar popolnoma varen!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani, Dunajska c. 17

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe; b) vse premično blago, mobilje, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove proti razpokli in prelomu.
3. Sprejema v novoustanovljenem življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Skupno premagamo skupne težave!

NOVA ZALOŽBA

F. I. Z. O. Z.

Ima v zalogi vsakovrstne pisarniške, šolske knjige, zvezke, risalne priprave v največji izbiri za tehnike in inženirje, vse najnovejše knjige svoje in drugih založb, tudi nemške in francoske.

Sprejema naročnino na tu- in inozemske knjige in liste.

Edino združno podjetje te stroke v Sloveniji

Prodajalna K.T.D.

(prej Ničman)

Ljubljana (poleg Jugoslov. tiskarne)

Vse pisalne potrebščine, podobne, molitveniki, svelinje, devocijonalije itd.

Svoji k svojim!

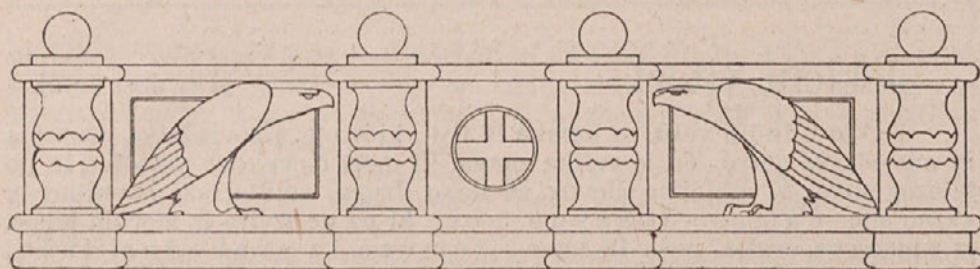

L. Mikuš

Ljubljana
Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo
dežnikov in solnčnikov in izprehodnih palic.

Popravila točno in solidno.

LETNIK XVIII
ŠTEV. 1

MLADOST

LETO 1925
JANUAR

III. slovanski orlovski tabor v Ljubljani.

Tretjič kliče orlovska mladina vse brate in sestre v naši domovini in v bratski Češkoslovaški, vse bojevnike drugih krščanskih organizacij, vse prijatelje in množico krščanskega ljudstva. Po mogočem nastopu orlovstva na I. slovanskem orlovskem taboru v Mariboru l. 1920., po največičastnejši orlovski manifestaciji v Brnu l. 1922., se bo vršil letos od 14. do 16. avgusta III. slovanski orlovski tabor v Ljubljani.

Češkoslovaški in jugoslovanski Orli se sestanejo, da utrdijo tesno vez medsebojnega prijateljstva in zvestobe; da nanovo prisežejo v bratski ljubezni na vzvišena orlovska načela; da še pomnože v sebi borbenost za udejstvovanje večno veljavnih resnic Kristusovega nauka v privatnem in javnem življenju, borbenost, v kateri je baš orlovska mladina prva poklicana, da prednjači vsem drugim katoliškim organizacijam; da poudarijo svojo ljubezen do slovenske in jugoslovanske oziroma češke domovine; da si naberejo novih moči in sil za svoje smotreno izobraževalno, vzgojno in socialno delo za ljubljeni narod; da zlasti glasno in določno dvignejo krščanski idealizem, ki dela iz srca za povzdigo narodove duševne in gmotne kulture v času, ko novodobna materialistična kultura vsepovsod zastruplja duše in ubija ideale.

Moč orlovstva je v lastnem požrtvovalnem in nesebičnem delu, v nerazrušenih načelih krščanskih resnic in v prijateljstvu krščanskih množic. Druge pomoči in opore nima ter ne pozna. Zato se orlovska mladina z zaupanjem obrača na te množice, da se odzovejo njenemu oklicu ter se v čim večjem številu zberejo k velikemu nastopu češkoslovaškega in jugoslovanskega orlovstva. Vse druge krščanske organizacije pa bodo ob tej priliki mogle pregledati svoje delo po V. katoliškem shodu ter ugotoviti, v koliko so se izvršile v njihovem delokrogu tedaj sprejete resolucije.

Bog živi!

Pokrovitelja:

Dr. Anton B. Jeglič, l. r.,
škof.

Dr. Andrej Karlin, l. r.,
škof.

Za pripravljalni odbor:

Dr. Matija Slavič, l. r.,
predsednik.

Franc Zabret, l. r.,
tajnik.

Za Jugoslovansko orlovsko zvezo:

Dr. Vendelin Megler, l. r.,
predsednik.

Dr. Stanislav Žitko, l. r.,
tajnik.

Jekleni vitezi.

Dr. Jos. Jeraj.

Nekje v Indiji velja za junaka le tisti, ki svojega sovražnika premaga in mu odreže glavo. To je velika zmota, ki meri človekovo junaštvo le po telesni moči. V sebi ima človek še neko drugo, veliko bolj imenitno in važno silo, namreč duševno moč, ki pa ne izvira iz močnih mišic, iz zunanjega orožja, pušk in topov, temveč iz svobodne duše, ki se zaveda svojega duševnega dostojanstva in prepričanja, da dela za prava, sveta, božja načela. V le-teh notranjih silah duše ima tudi orlovska značajnost, odločnost, neustrašenost in junaštvo svojo podlago.

Orel vzgaja fante za jeklene, neupogljive značaje, ki bodo kakor hrasti trdni in neomahljivi. Hrast raste iz zemlje in se razvija v veliko, ponosno drevo, ki kljubuje viharju in orkanu, fant tudi raste, iz otroka, dečka se je razvil v stasitega mladeniča. Kakor se hrastova moč ne meri po višini, ki jo je dosegel, temveč po moči korenin, s katerimi srka hrano in zdravje iz matere zemlje, tako se tudi prava duševna moč fanta korenjaka ne meri po velikosti njegovega telesa, temveč po moči notranjih korenin, ki hranijo njegovo duševno življenje. Čim močnejše so korenine, duše fantov, tem veličastnejši je značaj fantov.

Danes je nastala splošna navada, da se merijo ljudje po njihovi zunanosti, na dušo se ne da veliko. Zato tudi ni bilo še nikoli toliko neznačajnosti, nestalnosti, vetrnjaštva in malodušnosti, kakor v današnjih časih. Ljudje živijo samo od danes do jutri, mislijo samo od ust do nosa, nimajo nobenega resnega prepričanja, ker se ravnajo po trenutnih vtisih, koristi, komodnosti, po tem, kar pač bolj »nese«. Danes služijo temu, jutri drugemu, danes so tega prepričanja, jutri drugega.

Temu modernemu vetrnjaštvu napovedujejo fanti-Orli boj na nož. Orli ne menjujejo svojega prepričanja, misli, kakor se zamenja suknja, Orli tudi ne iščejo koristi ali dobička od svojega prepričanja, previsoko ga cenijo, da bi se drznili ž njim barantati. Saj Orli mislijo in delajo v širokih vidikih katoliških načel. Kakor so katoliška načela sveta, večna, globoka, tako so tudi Orli, ki služijo katoliškim načelom, široki in globoki v svojih mislih in dejanjih. Malenkostni oziri na koristi in udobnosti jih ne motijo v njihovih načrtih. Orli so stanovitni, pogumni, hrasti-orjaki, ki merijo nebo in zemljo, kljubujejo viharjem in nezgodam.

To svojo moč zajemajo Orli iz svojih načel, ki učijo Orla tudi trpeti, žrtvovati. Železo se preizkusi v žaru ognja, Orli pa preizkušajo svojo značajnost v boju življenja proti svojim nasprotnikom.

Tudi služba orlovska ni na odpoved, od danes do jutri. Enkrat je Orel prisegel zvestobo orlovskemu praporu na večno, zato so Orli vitezi-junaki, ki vztrajajo v najhujšem boju. Hrabrega vojaka umiranje sovojakov, brizganje rdeče krvi iz odprtih ran in grmenje topov ne preplaši, še bolj se mu iskri oko, še bolj krčevito oprijemlje orožje, da ž njim brani svoj dom in domovino. Tako tudi Orli vztrajajo v ognju preganjanja. Čim večje so žrtve, čim večji boji, tem bolj se iskri pogumno oko, tem bolj se jim izčiščuje jekleno prepričanje, tem večja je njihova pripravljenost za stanovitnost v dobrih načelih.

Orlovstvo tudi ne dela na odpoved v službi naroda, domovine, države in rodne grude. Orlovstvo s svojim narodom ali državo ni sklenilo pogodbe, služiti samo dotlej, dokler bo domovina, narod, država dobrote delila. Orel rodne grude, domovine,

naroda in države ne ljubi radi koristi, ki jih ima od njih, tem več radi prepričanja. Tudi če bi mu mati-domovina postavila mačeho, jo bo spoštoval in za njo delal, še bolj se bo za njo trudil, ker je potrebna tem več njegove ljubezni in pomoči.

Orlovstvo bo ostalo slejkoprej narodno, državno, jugoslovansko, ker po vsem svojem prepričanju nikdar drugačno biti ne more.

Domovina, narod in država so nam svete stvari, saj smo po njih dobili vse, življenje in vzgojo, jezik in svoje bistvo. Ne moreš nič za to, da si bil rojen od slovenske matere, zato jo moraš ljubiti. Ne moreš nič za to, da si bil o dnje vzgojen po slovanskih versko-narodnih šegah in navadah, zato jih moraš spoštovati, negovati. To so bile višje božje sile, ki so nas ravno v slovanski narod, našo jugoslovansko domovino pripeljale. Zato nam je tudi narod, država in domovina višja, božja naloga, ki se ji radi vesti ne smemo nikdar izneveriti.

V sijaju tega vzvišenega zvanja bomo Orli prvi branitelji domovine, naroda in države, ker so nam to svete naloge. Izkazovali jim bomo tudi takrat ljubezen, če bomo od njih dobivali brce, ker vemo, da sta domovina, narod sama ljubezen in dobrota, četudi nam je ta ljubezen pod silo neprijaznih razmer dostikrat zastrta.

Orlovstvo bo zato ostalo vedno to, kar je danes, katoliška narodna organizacija. Slovenski fantje-Orli se zavedajo, da so potomci tistih pradedov, ki so nekaj prelivali kri zoper divje Turke, bili neustrašen boj za »staro pravdo«. Naši predniki niso klonili pod silo razmer, klonili ne bomo tudi mi. Kri smo od njihove krvi, preveva nas ista močna vera, pa tudi ista močna, neupogljiva volja, da ostanemo zvesti svojim idealom do kraja. To so naša sveta, nespremenljiva načela, s temi načeli hočemo živeti in kot jekleni vitezi vztrajati do poslednjih srag.

Orlovska molitev.

Škender.

Gospod,

*prekuj naš meč v ljubezni svoji
in plamenel bo kakor meči Kerubov!*

Gospod,

*očisti našo kri v ljubezni svoji,
kot jagnjeta jo naj zrosimo na areno...*

Gospod,

*preizkusi našo smrt v ljubezni svoji
da bomo večno Troji močni borci!*

*Daj moči, moči borcem svojih vojsk!
Borbe se hoče nam, borbe z voji peklá!*

Lilija mogota.

Dr. I. Pregelj.

(Slovenske legende drugi del.)

I. Velika maša.

Zima je šla v deželo z zmrzaljo, ivjem in burjo. Le snežilo še ni, ker je iz dneva v dan vstajal veter in razganjal meglo, ki se je hotela ugnesti v neprodarno kopreno pod solncem in ljubim božjim nebom. Iz burje je vsak drugi dan zadišalo po snegu, a popoldanske sape so večno zopet trgale nebesni ovoj, kosmile ga v volno oblakov, ki so čudovito zagorevali v večerni zarji. Po zarji so vstajale mrzle zvezde in svetile velike in bridke, kakor resnica božjih postav. Najsvetleje se je vnelo ozvezdje križa, začrtanega visoko za znamenje, da še ne bo dobro na zemlji, ki so jo s svojimi imeni ponazvali slovenski dedje. Tisti dedje, ki so jo tudi obljudili iz večje bolesti, kot so naše majhne življenjske skrbi, z božjimi hrami in cerkvicami, z znamenji ob potih, s svetimi podobami na domačih hišah. Še so slike na izpranih zidovih, le življenja podobe perejo in izmijajo plohe greha in posvetnosti iz slovenskih duš. Kako dolgo še, pa bo umrla zadnja duhovna naša dediščina in bomo pač še Slovenci po krvi in besedi, a Slovenci po ljubezni nič več, nič več...

Bila je prva adventna nedelja. Kakor običajno, je bilo napolnilo ljubljansko stolnico izbranejšo občinstvo, bogato meščanstvo in razumnštvo, ki najde vsaj pri škofji maši še nekaj duševnega užitka in blagovoli ob povzdigovanju, če že tudi ne poklekni, pa vsaj dostojanstveno skloniti glavo in upogniti hrbet. Pesmi zvonov in orgel ni odrastla, bolj je tihi cestninarski molitvi. Pa ne misli, da bo Sodnik vstajal v šumu drugačnih orgel in zvonov, ko bo vstal v viharjih, da bi sodil in meril ponižnim in preprostim v slavo in življenje in ošabnim v večni porog... in še meni in Tebi, če sva hodila v cerkev le radi petja in orgel... Da, da! Potrkajmo na prsi! Mašo bi radi brez pridige, kot glasben koncert. Betetto naj bi pel, list, evangelij, prefatico in očenaš naj bi duhovnik kar tiho in hitro prebral...

Takole smo pri maši in tako je bilo tudi izbranejšo občinstvo na prvo adventno nedeljo v ljubljanski stolnici. Sosed se je sestal s sosedom prijateljem, mu stisnil roko in se hitro domenil ž njim, da bosta popoldne izigrala vsaj tridesetkrat liste. »Ampak s poeni...« »Kajpak, saj me poznate!« Gospa Amalija je šepnila gospe Silviji: »Ali že veste? Pri Končevih se je zaroka podrla.« »Ni mogoče!« »Kako? Ali ste bili drugačne misli? Das Fräulein ist ja unausstehlich!« Prileten znanstvenik se je zagledal v cerkveni strop in je užaljen: Znanstvenik je videl Italijo in pomiluje barbarsko siromaštvo naše umetnosti spričo italijanske bogatiije. Tako streže srenja v božjem hramu bogovom sveta, samoljubju, ničemurnosti, tako prisostvuje tajnostim razmišljeno, naveličano, topo, tako siplje sebi in Bogu peska v oči, če bi bil Bog tisti, ki bi si peska v oči trositi pustil...

Neznaten se je stisnil v prvo klop duhovnik. Že ob petih je odslužil svojo mašo. Zdaj je prišel molit. Brevirja ne zmore več, polslep je, zato ima rožni venec in petdeset psalmov, ki jih ve na pamet. Zlatomašnik. Iz dni, ki jih mlajši rod komaj sluti, iz besede, ki ni bila tako izbrana kot naša, zato pa iskrena, iz knjig, ki jih mi ne molimo več. Zlatomašniku je čudežno mlado pri srcu. Zlatomašnik je kakor v prečudno meglo povit v nekako harmonijo vsesreče in vsemiru. On edini v srenji se je naučil — moliti, biti v prošnji ves v Bogu. Sedemdeset let se je boril za to najvišjo srečo na zemlji, za to srečo prave, mistične molitve. Zlatomašnik se je

kakor zamaknil in vidi, česar nihče ne vidi v srenji. Vidi Boga, pričujočega v rokah povzdigujočega mašnika, vidi like svetcev, ki so sicer mrtvi, a zdaj živijo, adorirajo. Vidi, da je on, ki služi mašo, Gospod Jezus sam in se daruje. Strežeta mu apostola, Peter in Pavel. In njima strežeta Solunčana Ciril in Metod. Diakon bere iz lista: »Noč je prešla, dan se je približal. Vrzimo tedaj od sebe dela temé...« Zlatomašniku poje beseda nepojmljivo novo. Čudna slutnja ga objemlje. Diakon bere iz blagovestja: »Nebo in zemlja bosta prešla, moje besede ne bodo prešle...« Zlatomašnik sahne v živem prepričanju. Tedaj zapoje Veliki duhovnik:

»Credo in unum Deum...«

Orgle bruhajo, srenja se budi v ugodje pesmi in zvoka, zlati mašnik jeclja v sreči, ki mu vstaja iz slutnje.

»Da, Gospod Jezus! Samo to še želim. Kadar bom moral odtod, naj grem iz Tvoje cerkve, brez tegobe smrtne postelje, naj padem kakor bojniki v bojni poljani, kakor cvet na trati, kjer je cvel, kakor hlapec v svojem delu...«

Ni dogovoril, ko je vse ugasnilo ob njem, pesem orgel in šum srenje, ki se je razvalovila, da se zopet vrne v posvetnost. Duhovnik je sahnjal v neskončnem blaženstvu nepoznanega miru, v zvokih harmonij, ki jih pojo zvezde. Tedaj je videl kakor v snu. Veliki duhovnik se mu je približal od oltarja in ga rahlo prijel za roko:

»Pridi, čas je!«

Sveti Peter je pridal:

»Zvesti!«

Sveti Pavel je potrdil: »Stanovitni!« Sveti Ciril je blagoslovil: »Ki si ljubil do konca!« Njegov brat je odmolil: »Tako bodi! Amin!«

Ljubljanska srenja je stopila iz cerkve v žalostni megleni dan. Iz megle je snežilo. V vse duše je dahnila čudna tegoba. Nebeški romarji so bili zapustili kranjski svet. Šli so nazaj v nebesa. Ž njimi je vstajala v glorie nedolžna dušica zlatega mašnika, čigar mrtvo telo so dvignili pol ure po maši iz cerkvenega stola. Umrl je bil kakor je prosil: v cerkvi, brez tegobe smrtne postelje.

(Dalje.)

Naši razgovori.

Svečanov Lojze.

Na angelsko nedeljo popoldan smo jo mi trije, to se pravi Vrankarjev Jože, Kranjčev France in jaz* zopet mahnili v Kvedrov log. Vroče je bilo kot v juliju, stara lipa je molčala v svojih vrhovih, zapoznel čmrlj je za hip zabrnul svojo dolgočasno pesem pod košatimi vejami, od daleč pa se je čula godba padajoče vode iz mlinskih rak.

Polegli smo pod lipo, Joža je potihem začel peti, midva pa sva narahlo pritegnila:

Ti boš pa doma ostala,
prošnje luči prižigala
vsak večer.

»Pravzaprav se pa moramo danes nekaj pametnega zmeniti,« je povzel Jože, ko smo že drugič povedali, da »ti boš pa doma ostala, prošnje luči prižigala vsak večer.«

»Danes tri tedne se bo vršil odsekovni občni zbor in se moramo pomeniti o volitvah.«

* Glej Mladost 1923, str. 24 in dalje.

»No, saj zato je pa občni zbor; tam se bomo menili o volitvah«, je bil mnenja Kranjčev France. »O tem bomo pač odločali vsi člani in je to naše pomenkovanje tu o tej stvari, se mi zdi, čisto odveč. Mi smo lahko enega mnenja, večina članov pa drugačnega. Kaj nam torej pomaga pomenkovanje!«

»Vidiš, prijatelj, baš to je vzrok, da imajo naši odseki semintja tako slabe odbore. Na občnem zboru pridejo na vrsto volitve. Predsednik vpraša: Kdo ima kakšen predlog? Pa se člani pogledujejo drug drugega, kdo bo kakšno zinil, pa predloga ni od nikoder. In začne se prerekanje, odborniška mesta se ponujajo kar križem, kot bi se vršila razprodaja ničvredne robe, in končno pride po dolgih pregovorih in prepirih in celo nekaterih osebnih zamerah do volilne liste, ki pomeni za odsek naravnost samomor. Povsod, kjer se v organizacijah hoče delati smotreno in z uspehom, pa naj bo to v narodni skupščini ali pa v zadnjem gasilnem društvu, morajo biti vsi predlogi dobro preiščeni in pripravljani. Najvažnejši predlog je pa čisto gotovo oni za volitev novega odbora. Zakaj: kakršni vojskovodje, taka armada. Predlog za volitev odbora hrani v sebi vse druge predloge, ki so stavljeni in ki tekom leta bodo še stavljeni. Zakaj odbor bo tisti, ki jih bo izvršil ali jih ne bo izvršil, dobro ali slabo izvršil.«

»Vse to imaš prav, Jože, ampak občni zbor ima pravico izbirati, ne mi,« mu pojasnim jaz, meneč, da je treba demokratizem v organizaciji strogo varovati.

»Saj bo občni zbor izbral in mu nihče ne krati te pravice,« se razvname Jože. »Toda veliko lažje bo izbral in pametneje izbral, če je vsak predlog dobro pripravljen, zlasti volilni predlog. Naloga občnega zbora ni dolgo razmišljati, temveč odločati. Star odbor ima skoraj zmeraj nekakšno dolžnost, da sestavi predlog za nove volitve, posebno če ve, da bo to edini volilni predlog.«

Jože se je obrnil k Francetu.

»Naš odbor se je že posvetoval o tem ter bil mnenja, da bi ti prevzel za prihodnje leto tajništvo in je meni kot predsedniku naročil, naj o tem s teboj govorim.«

»Saj imate tajnika, Sterletovega Martina, čemu drugega?« sem ugovarjal jaz.

»Sto vzrokov!« je pojasnjeval Joža. »Prvič: Martin je že poldrugo leto tajnik in zna, kar zna, Orlovski odsek je res v prvi vrsti fantovska družčina in kot tak šola za medsebojno prijateljstvo in vzajemnost, pa je tudi šola za razne koristne stvari, ki jih mora človek v življenju znati. Zato je prav, da se tajniškega poslovanja, ki je za vse naše organizacije velikega pomena, nauči še kdo drugi. Drugič je pa stvar tale: Martin se ne čuti doma v tajnikovanju, tako težko mu gre vse od rok, najrajši stoji pri naraščaju. Vrzimo ribo v vodo, kaj se bo mučila po suhem. Oreharjev Stanko gre k vojakom in Martin je kakor rojen za naraščajskega vaditelja.«

»Zdi se mi,« sem pripomnil jaz, »da je Martin kot tajnik bil res premalo točen in skoro premalo vesten. Tajnik je kakor srce v telesu. Slabotno srce, pa je celo telo zanič. Pa je dobil dopis in ga je 14 dni nosil v žepu ter nanj pozabil. Pa je prišla okrožnica za prijavo na vaditeljski tečaj, in je zopet nekje obtičala in nihče ni šel na tečaj, od Podzveze smo pa dobili opomin. Napovedana je bila srenjska revizija, srenjski zastopnik pride, pa nikjer nobenega odbornika. S trudom najde načelnika. ‚Saj smo vendar pisali!‘ ‚Mi nismo ničesar dobili!‘ Gremo po tajnika. ‚Ali si dobil pred kakimi štirimi dnevi kakšen dopis od srenje?‘ ‚Saj res, oh, čisto sem pozabil, revizija!‘ Za mesečno statistiko smo vedno dobivali opomine. Vsaj tako je bilo lansko leto, ko sem bil še jaz v odboru; letos je bilo nekoliko

bolje, kakor slišim. Prva in najmenitnejša tajnikova lastnost je točnost, drugače je tak orlovski odsek telo, ki ima močno srčno napako. Vedno je nevarnost, da vse skupaj zastane.«

»Res je to,« je pritrjeval Jože, »in ti, France, se mi zdi, da v tem oziru ne boš slab. Kar prevzemi!«

»Časa nimam,« se je branil France. »Saj vidiš, kako me nategujejo doma od jutra do noči, pa še ni vse narejeno!«

»Stvar s časom je pa taka: Če boš vsako stvar sproti izvršil in napisal, boš svoje tajnikovanje mimogrede opravil. Nedelje so kakor nalašč za to — pri tem se boš pa toliko naučil, ne samo za druge organizacije, temveč tudi za lastno uporabo, da boš čez leto dni hvaležen članom za izvolitev. Gozdarjev Lojze z Mlake mi je pravil oni dan, da ne more razumeti, zakaj se nekateri člani tako branijo tajniškega mesta. 'Jaz za svoj del,' mi je rekel, 'sem naravnost par tisočakov prihranil, ker sem dopis nekega trgovca znal pravilno brati in nanj pravilno odgovoriti. In to sem se naučil samo kot tajnik pri orlovskem odseku. Pa razna pisanja od gosposk! To jim zdaj odgovorim, da v kanclijah vedo, da nimajo opraviti s tepcem. In to se spleča. Kot tajnik pri strojni zadrugi z lahkoto napišem zapisnike sej in občnih zborov, dočim je zadruga radi nemarnosti in neznanja prejšnjega tajnika, ki nekega sklepa v sejnem zapisniku sploh ni zabeležil, trpela 10.000 kron škode. Še lepše, pisati sem se baš pri orlovskem odseku naučil.' Tako mi je pravil Gozdarjev Lojze in mislim, da ni pretiraval. Vsako znanje je kapital, nevednost je pa zmerom izguba,« je zaključil Jože svoj nauk.

*

Danes je minula že precejšnja vrsta let, odkar smo imeli ta pogovor pod Kvedrovo lipo. Kranjčev France je že gospodar. Ko sem mu te dni prinesel orlovsko knjižico »Tajnik«, kjer je natančno in razumljivo opisano vse tajniško delo, jo je navdušeno sprejel, takoj odplačal 12 dinarjev zanjo, kolikor stane, ter mi zatrdil: »Ti ne veš, kolikokrat mi je že orlovsko tajnikovanje pomagalo čez razne pisarije, ki so morale romati skozi moje roke. In po tej knjižici si bom svoje tajniško znanje osvežil ter malo uredil. Vrankarjev Jože je bil pameten fant, škoda, da je moral čez lužo!«

Split: Novi breg.

Moja pot.

Škender.

*Kot tujec sem sredi tuje zemlje obstal:
o duša, kaj je to tvoja krepka stezá,
ki te je nánjo Vsevečni poslal?*

*Trdó prihaja iz dalje kot klic zvoná:
ta pot je pisana dušam-jetnicam:
tvoja, tvoja gre preko zemljé do — Boga.*

Zanimivo pismo.

Prejeli smo od predsednika nekega orlovskega odseka na Gorenjskem pismo, ki ga radi zanimivosti v pričujočem v odlomkih objavljamo:

» — Ko sem zadnjič delil »Mladost« med člane, so nekateri godrnjali, češ, saj ni zanič in ni vredno, da bi brali. Dobro vem, da je ta trditev neupravičena. Toda vseeno povem par besed k temu. Priporočate nam poštenega veselja in zabave, pa ravno tega v »Mladosti« pogrešamo. (Bomo skušali biti letos bolj zabavni, hvala za opozorilo!*) Vedeti morate dalje, da je tretjina — če ne še več! — naročnikov »Mladosti« malo, prav malo izobražena. List pa ima velikokrat, sicer zelo lepe, toda za take fante težko prebavljive članke. Ker vsega ne razumejo, pa pustijo vse skupaj. (To pa ni prav! Morda je pri nekaterih samo predsodek, dasi vemo, da je »Mladost« prinašala tudi »težko prebavljive« članke. A poljudno pisati je težko! Bomo letos in vnaprej skušali ustrezati.) O praktični telovadbi sami ne pove ničesar, čeravno je telovadba med glavnimi cilji Orla. Povejte kaj o telovadbi, praktičnega, lahko umljivega, razlagajte, posebno ob velikih nastopih taborov in vlivajte nam veselja do telovadbe. Natelnik ne zmore vsega. »Mladost« tudi ne! Zakaj imamo pa »Vaditelja« in »Odbornika«? »Mladost« bodi predvsem list za u m s k o izobrazbo, za prosveto in omiko. Za telo naj skrbe drugi listi! No, tudi tega ne bomo preslišali!) O telesni negi in zdravju bi se dalo napisati marsikaj lepega, koristnega in uporabnega. Na pr. v junijevi številki (lan. leta) je bil članek: Pazite na svoje zobe! Izredno lep in koristen članek, zlatega denarja vreden, če bi ga le bravci tudi v resnici upoštevali. (Vam bomo postregli. O zdravstvu boste brali v »Mladosti« znanprej često!) In koliko takih in podobnih člankov bi lahko napisali dobri in človekoljubni strokovnjaki. (Kako izvrstno! No, zaupno povemo: prosili smo in — obljubili so!) Potem kaka lepa povest (Naš prijatelj Pregelj bo še pisal za Orle, fantje ponosni bodite in s pridom berite!), ertica (Tudi teh bomo objavili več.), kaj iz naše centrale in vodstva, kot n. pr. zadnji Olokarjev članek se je prav prijetno čital (Janez Nardžič, ali slišiš? — Obljubil si, da boš za vsako številko kaj »prijetnega« napisal. Torej!). Svetoval bi upeljati veselo pošto, kakor jo ima »Orlič«. Če imajo dečki, ki hodijo še v šolo, priliko izobraževati se v pisanju pisem in dopisov, bi bilo to tem bolj potrebno za nas fante, ki smo od šole že tako daleč. (Ta je pa malo debela! Saj imamo pošto — veselo in žalostno. Žalostno za urednika, ki mora dvakrat »ošpičiti« svinčnik, da popravi samo en orlovski dopis, veselo za fanta, ki vseeno bere v listu svoj dopis, dasi je vedel, ko ga je oddal na pošto, da je zrel za koš. Toda to je glavno: pošto imamo! Pišite, le pišite, vsak dopis bo objavljen! Navaditi se bo treba, da bo vsak odsek vsaj enkrat na leto poslal dopis v »Mladost«. In tisti, ki ga piše, naj ima doma zrepis, da ga potem, ko ga bere tiskanega v listu, lahko primerja. Marsikaj se bo pri tem naučil — videl bo napake, ki se mu jih je varovati. Pa še nekaj drugega! Pazno preberite članek Svečanovega Lojzeta v tej številki: Naši razgovori. To spada tudi semkaj na to mesto!) Potrebno bi bilo povedati kaj koristnega o lepem vedenju doma, izven doma, v boljši družbi itd. (Da, da! Bomo ubogali!) In vrhu tega še kako veselo in smešno, da bo res prav živa in tudi vesela naša »Mladost«. (Na zadnjih straneh vsake številke se bo reševalo to vprašanje.) Varujte se tujk, katerih je toliko sedaj v slovenski žurnalistiki! Kaj naj ve priprost, malo učen fant o besedah, na pr. monumentalna zgradba, ki vzbuja veliko senzacijo in sto drugih, saj sami veste. (O ti fant ti, dobro vemo, vsi smo grešniki, tudi Ti preberi svoje tiskano pismo še enkrat.

* V oklepajih opombe uredništva.

Prav pa je, da se tujk ogiblremo! Saj je naš jezik tako lep, ima skoraj za vse svoj pristen izraz. Treba bo člankarje opozarjati! Drugo je pa to: Fantje, kadar ne bi razumeli izraza, pišite po dopisnici na uredništvo in v »Mladosti« se bo beseda razložila. Koristen bo tak način za vse, ki bodo brali. In več stika bomo imeli, ki ga imamo sedaj premalo!) *Gospoda Bulkoviča — Domna bi pa prosil, naj sedaj ob novem letu malo razloži tisto svojo komedijo (oh, oh!), ker jaz, ki se dosedaj še nisem nikoli bavil s to stvarjo, jo prav malo razumem. (Kaj pa če bo gospod urednik zameril, zavoljo tiste besede namreč! Prosili pa smo vseeno, da bo ustrezno tudi v tem.) S tem bi postala »Mladost« lahko (!) za par listov večja, kar bi bilo tudi prav, saj pride samo enkrat na mesec. (No, letos bo večja, saj mora biti, ko je toliko zahtev! Za celih 32 strani — torej za dve številki — bo večja od lanske, poleg tega, da jo čez poletje ne bomo nič okrcali. Samo berite jo, od kraja do konca. Če ne —!) Zelo pametno je, da se borite proti preveč številnim prireditvam. Tega naj bo malo, toda tisto lepo in koristno! Povem Vam, da imamo z organizacijami tudi dela čez glavo. Najprej moram za deset ur na dan v tovarno in še par ur doma delati, potem pa hajdi k seji, k telovadbi, skušnji za igro, za petje, ker sem »muzikatičen« še k lamburašem bisernico igrat. Zato prosim, ne obkladajte nas s preobilim delom. Teoretično izobrazbo prepustite dobri knjigi in časopisu. S tem se vsak, kdor ima veselje do branja, izobrazil lahko doma za pečjo (!) in ni treba trgati čevljev in uživati mraza na raznih tečajih in fantovskih večerih. Saj je telovadni večer itak fantovski večer! Starši naši vedno godrnjajo, ko smo neprestano v tem društvu. (O tem se je že mnogo pisalo in se vprašanje vsestransko ne bo nikdar rešilo. Bodi kakorkoli! Še se bo pisalo o tem! Ker, da se resnica prav spozna, je treba čuti dva zvana. Vsi ne govore tako!) Dalje. Na okrožnem občnem zboru sem okrožnega načelnika, ki je v »civilu« imovit gospod, nekaj časa vikal, nekaj časa pa tikal. Prosim, povejte jasno, ali se reče višjim osebam v naši organizaciji: brat predsednik ali načelnik, prosim Te — ali gospod brat, prosim Vas. Da se bomo pravilno razumeli. (»Odbornik« l. 1921 je na str. 32 pisal o tem, za podrobnejše navodilo se je naprosilo. Prinese »Odbornik«.) Ko pridem včasih v Ljubljano, nosim sam orlovski znak na prsih. Ali ni orlovski znak obvezen za vse člane! Sokolov in Orjuncev je pa toliko! (Cujte, Orli! Opazka je na mestu!)*

Naj bo dovolj! Prosim Vas, če je kaj pametnega v teh besedah, porabite, če so pa neumnosti, pa vrzite v koš, in nikar mi ne zamerite, če sem silen in nadležen. (Pri nas koš za dopise naših Orlov-fantov prav malo rabimo. Naj se ga nihče ne boji! Pridno dopisujte!) Povem Vam, da rad premišlujem in tudi delam za naše poštene ideale. Ne dosežemo vsega, kar bi želeli, toda veliko pa. In tudi jaz se moram zahvaliti Orlu, da nisem »baraba«, kot je mnogo drugih. Prosim vas vse, ki imate priliko in zmožnosti, delajte pridno, da se čim več slovenske mladine reši pred pogubnim svobodomiseltvom in njega hudimi posledicami. Bog živi! X. Y., t. č. predsednik.»

Menda je prav, da je prišlo to pismo v »Mladost«. Dotični, ki ga je pisal, se bo morda ustrašil, a nič ne de, našel bo med stavki javen odgovor na to in ono. Pa tudi drugi, ki imajo to in ono na jeziku in bi radi kaj rekli. Da bo naše delo res plodovito, je prav, da si pogledamo iz oči v oči! Zato fantje - Orli, le pišite! Bog živi! Urednik.

Kako bere „Mladost“ Gašper Površnik.

Otokar Janez.

Gašper Površnik je že dve leti član orlovskega odseka na Žalostni Površini. Koliko velja njegovo orlovanje, vam ob kratkem pove tale historija: Pred štirimi meseci se je potegoval za službo pri zadrugi v Spodnji Jami. Načelnik zadruge je slučajno znan s predsednikom orlovskega odseka na Žalostni Površini. Zato mu je pisal pismo in vprašal, kako sodi o priporočljivosti Gašperja Površnika. In predsednik je odpisal: Predragi prijatelj! O Gašperju Površniku Ti po vsej pravici ne vem nič dobrega povedati, pa ravnotako po vsej pravici tudi nič slabega ne vem o njem...

Toda jaz, podpisani Janez Otokar, vem o Gašperju mnogo zanimljivih reči. Na primer: Gašper Površnik zlepa ne more dočakati, da pride nova »Mladost«. Vsak mesec začne dober teden prezgodaj sitnariti na

fantovskem večeru in pri telovadbi: »Ali še zmerom ni »Mladosti«? Tam v Ljubljani so pa res sami mečkači...«

Tako je bilo tudi v dvanajstem mesecu devetnajststoštiriindvajsetega leta po Gospodovem rojstvu. Slučajno je videl Gašper Površnik, da je osmi dan omenjenega meseca njegova sestra brala »Vigred«, pa ga je pogrelo pri duši.

»Na, te punčare že imajo svoj list, mi moramo pa tako dolgo čakati.«

Od tistega dne dalje je bil zmerom siten pri Orlih, dokler ni končno vendar dobil v roke zaželjeno »Mladost«.

Brž jo je pograbil in vzel v roke pipec. Razrezal je »Mladost« in potem jo je prelistal od prve do zadnje strani. S strokovnjaškim pogledom je premeril vsako stran od nog do glave — v treh četrtinkah minute je bil pri — inseratih.

»Prav nobene slike ni,« je zagodrnjal...

Oči so mu obtičale na zadnji strani spodaj, kjer je zapisano: Centralna Čebelica in malo niže: po 6%. Črke so tam čudno velike in so Gašperju prav za prav čisto zoper njegovo voljo padle v oči. Toda črke so črke, nič ti ne povedo, če jim ne skušaš pokukati za kulise. Gašper je že skoraj mislil začeti misliti, kaj tiste črke pravijo, pa se je spomnil, da je pozabil najti — uganke. In to se mu je zdelo čudno, saj so v »Mladosti« uganke večinoma v obliki slik, sliko pa Gašperjevo vajeno oko kaj hitro opazi. Oslinil si je prst in je vrgel en list nazaj, da so mu oči pregledovale stran 175. Presneto, nikjer ni videti slike! Ali bo treba res malo bolj natanko pogledati? Toda v tem trenutku je bral napis: Orlovske uganke. Pri priči ga je razumel. Bral je dalje...

»Kaj, da bi mi sami uganke delali?... Čudno! Ali jih je Ljubljčanom zmanjkalo? Menda res, ko v tej številki nobene ni.«

Potem je bral imena rešilcev. Prav vseč mu je bilo, da je ugibal in uganil tudi br. Nardžič... Pri tisti priči se je pa spomnil na Pregljevo povest. Zadnja številka je v tem letu, torej mora imeti povest v njej konec, škrat pogruntaj, kakšen bo! Hop! Gašper je oslinil prst in je vrgel en list nazaj in še enega. Potem je bral. Tisto od »enega starčka tam v vinskih gorah« ga je očitno pogrelo pri srcu, zakaj prijazno se mu je nasmejalo. Pa kmalu mu je obraz postal resnoben in preden je prebral do konca, so mu bile poteze na čelu sitne. Kaj naj si prav za prav ob takile Pregljevi povesti kak pošten Gašper Površnik misli? Ko je bral v prvi številki, je mislil, da misli, pa vendar ni mislil. V naslednjih številkah je tudi bral; kaj prida vseč mu ni bilo, toda ker so drugi povest hvalili, je bral, in še imenitno se mu je zdelo, da ima »njegov« list tako imenitno povest. Mislil je pa tudi zraven. To-le je mislil: Kakšen bo kaj konec? In sedaj je konec in ta konec je tak...

Sedaj je bilo na vrsti »iz kraja v kraj« Westfalski Slovenci niso zajemljiva reč za Gašperja Površnika, zato njihovih pisem ne bere. »Vojaško pismo iz Mostara« bi pa bilo nekaj. Do zadnje črke ga je prebral in še to mu ni ušlo, da pošiljajo fantje tudi sestram Orlicam božične pozdrave. Iz dopisov od raznih odsekov je samo tu pa tam v sredi kje prebral nekaj vrstic, pa je bil za vse brate dosti navdušen. Na strani 174. spodaj je med dvema črtama iz rož prav pameten izrek, Gašper ga je prebral, pa ni pomislil, kaj prav za prav pomeni. Najmanj mu je padlo v možgane, da je uprav za vsakovrstne površnike tisti izrek lestvica do zveličanja.

Potem je listal nazaj in je našel napis: »Kako postopajmo s svežimi ranami?« Še na misel mu ni prišlo, da bi bral. »Makova zrnca« je preletel, toda v mislih mu je bila prav do zadnjega — makova potica, ki mu

jo morda dobra sestra speče za Božič, saj je hodila 10 tednov in pol v gospodinjski tečaj.

Ampak, da ne boste prehudo sodili Gašperja, vedite, da je z veseljem prebral »Človeka v živalski koži«. Vmes je premišljeval, če ima tudi sam kaj živalske kože na sebi. — Pesmi pa Gašper skoraj načelno ne bere, kako bo bral šele Škendernove »Psalme«?

In pa tisto »Najvažnejše za vzgojo discipline«! To mora biti vrlo dolgočasna klobasarija! Kdo piše? Br. Nardžič? Ta sicer v »Orliču« čisto fletno piše — ampak v »Mladosti« zajaha vse drugačnega konja. Sicer pa — glejte no! — saj je napisal s a m o (tako je namreč Gašper bral tisto v oklepaju!) za naraščajske voditelje. Malo je manjkalo, da ni Gašper na glas rekel: Hvala Bogu — in je obrnil zopet list.

Škender: »Moje pesmi« — aha! — »Čebelica« — to bo pa Gašper rajši drugič bral, ko bo več časa. »Divji petelin« je pa kratek, Gašper ga je prebral. Ob koncu si je zaželel, da bi tudi njemu bila kdaj sreča mila...

V teh mislih je obrnil list in je videl, da je telovadba dobra za vzgojo volje. Zadovoljen je bil, da je iz naslova že vse zvedel — čemu bi še bral? Takoj nad dr. Basajem je izrek, pa obe črti nad njim in pod njim nista iz rož. Zato Gašper izreka ni bral. In ko že enkrat tega ni bral, je izpustil še ona dva na str. 162. spodaj, čeprav sta obe črti iz lepih rož.

Samo še enkrat je Gašper oslinil prst in pred njegovimi očmi se je svetila prva stran »Mladosti«. Naslov spisa na tej strani ne obeta mnogo, s tem pa ni rečeno, da bi ga Gašper pod nobenim pogojem ne bral. Saj so mu nekoč rekli na fantovskem večeru, da je prvi spis v »Mladosti« najvažnejši. Od takrat ga Gašper zmerom pogleda. Toda danes se je že naveličal »Mladosti«, bo že drugič enkrat »še malo pogledal vanjo«. Kdaj, oh, tega ne pove — nobena pratka...

* * *

Tik pred Božičem so imeli Orli na Žalostni Površini fantovski večer. Pogovor je nanesel tudi na »Mladost«. Nekateri so jo hvalili, drugi so jo grajali, tretji so jo obsojali, četrti so dejali, da bo že. Gašper Površnik je molčal in poslušal. Prijazen brat ga je sunil v rebra in je dejal: Nemarnost, zini no še ti svojo besedo!

Takrat se je Gašper zganil in je zamahnil:

»E, veliko ne bo vredna!«

Rekel je o »Mladosti«, pa se je razumelo kot bi letelo na njegovo — besedo...

Makova zrnca.

Jože Strehar.

Če te hudobneži ne črtijo, nisi v resnici dober.

Kdor se ne uklanja Bogu, se uklanja malikom: denarju, časti in svojim strastem.

Ne hvali preveč včerajšnjega dne in ne zaupaj preveč na jutri, temveč vestno izrabi današnji dan.

Satan ne bi mogel napraviti na svetu toliko škode, če ne bi imel toliko pomočnikov in sotrudnikov med ljudmi.

Kdor napiše slabo knjigo, je hujši od ubijalca. Zakaj ž njo ubije dušo in sicer obilo duš, ne ene same.

Nihče ni velik, če se ne čuti majhnega pred Bogom.

Za zmago ne zadostuje samo dober poveljnik, treba je tudi dobrega moštva.

Ni dovolj samo zmagati, važneje je se z zmago prav okoristiti.

Za dobrega človeka je molitev vir najčistejšega veselja.

Kdor se hvali s svojimi odličnimi prijatelji in znanci, kaže, da on sam nima ničesar, kar bi bilo hvale vredno.

Ne omahuj v trpljenju! Opolnoči svetijo zvezde najsvetleje in ob viharju je morski svetilnik najbolj zanesljiv!

† Franjo Skalè.

Anton Boštele.

28. oktobra 1924 je pohitel k večnemu Solncu eden naših najboljših bratov, gospod Franjo Skalè, kaplan v Trbovljah. Padel je kot žrtev poklica, sredi mladine se je zgrudil, sredi one mladine, ki ji je hotel posvetiti vse svoje mlade moči.

Skromen in ljubezniv, v svojem čustvovanju nežna duša, se je zgodaj ustalil ter v šoli trpljenja in odpovedi izkristaliziral v brušen biser pravega orlovskega kaplana. Komaj je prišel med prezirane in teptane — bil je šele lansko leto posvečen v duhovnika in Trbovlje so bile njegovo prvo službeno mesto — že so ga vsi vzljubili. Bil je čist značaj, sovražnikov ni imel. Otroci so ž njim izgubili svojega najboljšega prijatelja in vodnika, orlovstvo svojega prvobojevnika. Kot bogoslovec je bil orlovski predsednik in njegovo veselje je bilo proučevati mladinske vzgojne organizacije. Časti ni iskal, toda bil je velik, ker je veliko ljubil in žrtvoval. Svečenik Gospodov je Večnemu daroval najlepši dar: svoje mlado življenje, nam pa je zapustil zgled, naj hodimo po njegovih stopinjah.

Naj mu bo lahka okrvavljena trboveljska zemlja, mi pa pomolimo Oče naš za orlovskega kaplana, za brata, ki se je preselil na večne gore, v zarjo božjega Solnea!

Bratom.

(† Franjo Skalè.)

Anton Boštele.

France nam je pismo pisal:

*Trbovlje — Hrastnik:
dve dolini črni!
Krik zemlje, ki so ji oskrunili obraz,
prokletstvo strojev, ki hreščijo v noč
in kramпов takt in zvenk lopat
in jek srca in trda pest
ki koplje kruh,
oj kruh krvav . . .*

*Veneče rože v strti vazi,
mladi starci, deca osivela —
brez pesmi ulica je nevesela.*

*Znamenje stoji ob cesti:
ni lučke, da bi rdeče v noč drhtela,
devojke, da bi sladko pesem pela.*

*Trbovlje — Hrastnik:
dve dolini črni . . .
je vino kruh
in kletev blagoslov.*

*Življenja mošt, vrisk mladih cest . . .
Pustil sem vse
in šel med nje,
da bi ugasle lučke spet prižgal
in klenu zrnje v srca nasejal,
da bi najmanjše, najbolj bedne,
čuval, negoval
in bil vsem vse,
le sebi nič.*

*Ah, bratje, ali pomnite?
»K svetlobi, k solncu!«
peli smo takrat,
ko prvi smo zastavili korak
na dolgo pot —*

*In zdaj sem tam . . .
Kdor pade v boju, je junak!
V solncu si postavi svoj prestol.*

*Prešla je noč,
na vzhodu vstaja dan —
O, bratje, bratje,
bo ta klic zaman . . .?*

Kaj je to: temperament?

Otokar Janez.

Marsikaj takega doživiš, da ti nikoli ne uide iz spomina. Jaz tudi. In nekaj takega bom povedal vsem tistim, ki berejo in prebirajo »Mladost«.

Pred leti je razglasilo neko društvo po vsej okolici, da bo po Božiču priredilo v svojem društvenem domu celodnevno tečaj za maskérje pri igrah podeželskih odrov. Ta misel je bila zelo pametna. Jaz sem se ravno peljal na počitnice, ko sem odkril v dnevnem časopisu to novico. Takoj je bil v moji duši narejen sklep: Udeležim se! Saj je bilo to še takrat, ko sem mislil, da se nobena občekoristna reč ne sme izvršiti brez mene.

No in tečaj se je res vršil. Vodil ga je spreten visokošolec. Veliko praktičnih navodil nam je dal. Mnogo nam je tudi o tem pripovedoval, da je treba »individualno« maskirati. To bi se menda reklo: vsakega tako kot je ravno zanj in za njegovo vlogo prav, ne vseh po enem skupnem kopitu. Pravil nam je, da se moramo zamisliti v značaj vloge, da si moramo biti na jasnem glede t e m p e r a m e n t a vsake osebe v igri, preden se lotimo maskiranja.

Potem je razlagal: k o l e r i k a boste maskirali takole, s a n g v i n i k a takole, m e l a n h o l i k a takole in f l e g m a t i k a takole! O vsakem je povedal najbolj značilne lastnosti in razlagal, kako je treba masko njegovim posebnostim prilagoditi. Prav poučno in zajemljivo je bilo poslušati njegova izvajanja.

Ko je bil že blizu pri koncu, se pa oglasi eden izmed tečajnikov in vpraša:

»Prosim, kaj pa je to: temperament?«

Naš učitelj je debelo pogledal. Tako torej! Toliko se je trudil, toliko razlagal in dopovedoval, ravno ob koncu pa pride nekdo z vprašanjem, kaj je sploh temperament... Ta prav gotovo od vsega duhovitega pouka ni čisto nič imel in predavanje je šlo mimo njegovih možganov, kot da je učitelj govoril po kitajsko...

Še je gledal debelo naš visokošolec, toda hud ni smel biti. Saj je bil najbrž sam kriv te nerodnosti, ker ni pomislil, da nima pred seboj samih učenjakov, temveč deloma neizobražene fante s kmetov. Kako more pri teh kar od kraja zahtevati, da vedo, kaj je temperament...

To je mož sedaj tudi precej uvidel, zato je dejal:

»Vidim, da bi bil moral že v začetku razložiti, kaj je temperament. Žal, na to nisem mislil. Bom pa sedaj. Povedal vam bom pravljičico in iz nje boste lahko precej dobro spoznali, kaj je temperament in kako se posamezni temperamenti ločijo med seboj. Poslušajte!

Živela je bajtarica, ki je imela štiri fantiče. Po obrazu so bili podobni drug drugemu kot krajcarji, po značaju pa različni kot štirje letni časi. Prvemu je bilo ime Kolerik, drugemu Sangvinik, tretjemu Melanholik, četrtemu Flegmatik. Nič radi niso ubogali matere. Zato jim je obetala, da pride gozdni mož, jih pobaše v vrečo in odnese v gozd med skale. Seveda niso verjeli. Toda zgodilo se je, da je gozdni mož res prišel, jih pograbil s postelj, ko so še spali, jih povezal v vrečo in odnesel v gozd. Tam je vrečo odvezal in izginil.

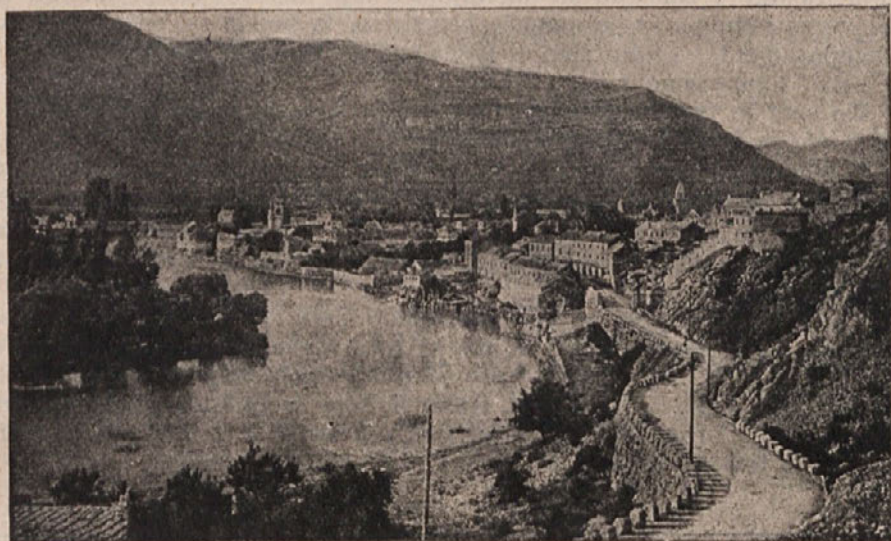
Kaj se je zgodilo?

Prvi je skočil iz vreče Kolerik. Z divjim krikom je iskal gozdnega moža, pobral dva kamna, stiskal pesti... Bliski so mu švigali iz oči, pene so mu vrele na usta. Če bi bil kje blizu gozdni mož, presneto, da bi se bil razjarjen fant spraval nadenj in mu zrahljal kosti. Brez vsakega strahu

se je zapodil v gozd — iskat predrzneža, ki mu je tako kruto skalil nočni mir.

Kmalu za prvim je smuknil iz vreče Sangvinik. Tudi ta se je jezil in kričal, mahal z rokama okoli sebe, češ: gorje tistemu, ki mi pride v pest, v ruti bo nesel kosti domov! V bližnjem grmu je čepel zajec, zbal se je hudega Sangvinika in je udrl v varnejše zavetje. Seveda je grm zašumel in — Sangvinika je postalo strah. Urno je ubral pot pod noge ravno v nasprotno smer — in tako sta bežala drug pred drugim, zajec in Sangvinik — »oba junaka«. Ob robu gozda se je Sangvinik ustavil, poslušal, če še kje kaj šumi, in ko je čutil, da je vse mirno, je bil vesel in srečen, da je odnesel zdravo kožo.

Sedaj je prilezel iz vreče Melanholik. Previdno se je plazil — kot miš iz moke. Mračno je gledal in okoli se je oziral, če ni morda kje blizu njegov preganjavec, saj bi mu rad povedal nekaj bridkih resnic v brk. Toda ni-

Trebinje v Hercegovini.

kogar ni bilo, zato se je še enkrat ozrl na vrečo, zaškripal z zobmi in še bolj črno pogledal. Ves obraz mu je pričal, kako se kuha v njem, toda ker ni imel nikogar, da bi nanj zlil svoj srd, je samo zavzdihnil, kako hudobni so ljudje, in z neutolažljivo jezo v srcu odšel proti domu — vsemu svetu prisegajoč tiho, a globoko sovraštvo.

Nazadnje se je hladnokrvno privabil iz vreče — Flegmatik. Leno se je ozrl okoli sebe in videč, da je v gozdu, si je mislil: Saj bi se dalo tukajle čisto dobro spati, samo majčkeno premrzlo je. Zazehal je in se napotil proti domu. Blizu gozdnega roba je našel kup listja, toplo ga je spreletelo po vsem životu, znova se mu je zazehalo — vlegel se je v listje in krepko — zasmrčal . . .

Tako pripoveduje pravljica. V prijetni obliki pove ob kratkem, kako različni so si bili po značaju tisti štirje sinovi uboge bajtarice.

Kajne, to vsakdo med vami tudi prav dobro ve, da smo ljudje že po naravi zelo različni. Poslušajte, kako različno sodi naše ljudstvo raz-

lične ljudi. O tem ali onem gre govornica, da je dobrovoljček, lahkoživček, ki rad poje znano pesem: Bratci, veseli vsi, tralala, tralala... O drugem pravijo, da je polževe krvi, da bi lahko s kanonom streljal za njim, pa bi še premišljeval, ali naj pogleda nazaj ali ne. O tretjem gre glas, da se drži kot fotografiran dolgčas ali celo — tako sem nekje bral — kot »namalan pišmeuh«. Četrtemu pa očitajo, da hoče z glavo skozi zid.

Seveda bi lahko takih in enakih lastnosti še dolgo vrsto naštel. Razlik med ljudmi je silno dosti. Vendar je že stara navada, da jih razdelujemo v štiri razrede, in navada je tudi, da te zunanje različnosti pri ljudeh pripisujemo različnim lastnostim njihove krvi.

Ta način razlikovanja so uvedli stari grški modrijani in še danes ne ve nihče kaj boljšega. Kakor delimo plemena ljudi na svetu z ozirom na barvo kože v belokožce, rdečkožce, črnokožce itd., tako delimo njihove značaje glede na kri v vročokrvne ali kolerične, lahkokrvne ali sangvinične, težkokrvne ali melanholične, hladnokrvne ali flegmatične. In te-le razlike v značajih se imenujejo s tujo besedo: temperament. Ker mi Slovenci nimamo svoje domače besede za ta pojem — »značaj« je več kot temperament! — zato smo si pomagali na ta način, da smo si osvojili kar tujko: temperament.

Do sem je prav živahno govoril naš učitelj, tu je pa prenehal in je vprašal enega fanta: »Ali sedaj razumeš?«

»Sedaj razumem,« je odgovoril, »samo za pravilno maskiranje sem že marsikaj od prejšnjih navodil pozabil, ker prej nisem dobro razumel.«

»Nič ne de,« je rekel učitelj, »bom pa še enkrat povedal.« — In res smo še enkrat maskirali kolerika, sangvinika, melanholika, flegmatika... vse po vrsti.

Tako je bilo torej v naši maskerski šoli. Važno je res, da vsak igravec na odru pogodi v igri in maski temperament svoje vloge. Ali ste pa že kdaj slišali, da se tudi naše življenje na zemlji primerja igri — zato govorimo o »odru življenja«. Kako je šele za ta oder važno, da znaš razločevati temperamente! In zato, dragi brávec, ti povem, da letošnja »Mladost« o temperamentih še ni zinila — zadnje besede!

Pogled na zvezdnato nebo.

Ivan Sušnik.

Tisočletja so smatrali ljudje zemljo za središče vsemira, solnce in mesec za njeni slugi, druge zvezde za nekaj okras neba. Starodavni poganski narodi so se ozirali na zvezdnato nebo, opazovali premikanje in tek posameznih zvezd in skušali priti do bolj jasnega spoznanja. Toda, da bi one male svetle pičice na nebu zamogle biti svetovi, podobni naši zemlji, o tem se jim niti sanjalo ni. Ko je neki atenski meščan slutil veliko razdaljo do solnca in trdil, da je solnce veliko večje kot se navadno misli, da utegne biti tako veliko, kot grški Peloponez (150—200 km v premeru), so ga njegovi someščani zasmehovali kot bedaka. Četudi so nekateri posamezni veleumi v starodavnih časih skušali izmeriti velikost zemlje (Eratosten) in določiti razdaljo meseca od zemlje (Hiparh), so bili to le posamezniki, katerim se je posrečilo poglobiti se nekoliko bolj v astronomično vedo. Šele pred par stoletji, po Koperniku in Keplerju, se je polagoma začelo širiti naziranje, da zemlja ni središče vsemira, ampak da je sama ob sebi le nezatna zvezdica, ki poleg drugih mnogih večjih

kroži okrog solnca in za katero že na oddaljenih planetih, tem manj še celo na zvezdah stalnicah, nikdo ne ve.

Ako motrimo zvezdnato nebo, opazamo, da večina zvezd vsak dan vzhaja in zahaja prav tako, kakor solnce. Le na severnem nebu se nahaja skupina zvezd, katere nikdar ne zaidejo, temveč krožijo vedno okrog ene točke, katera je približno označena s svetlo zvezdo polarnico (severnico). Vzrok temu je ta, da je zemeljska os obrnjena v smeri proti imenovani zvezdi. Navidezno se suče vse nebo s svojim ozvezdjem okrog zemlje, v resnici je pa obnebje nepremično, le naša zemlja se zavrti v 24 tih urah enkrat okrog svoje osi. Ogromna večina zvezd svojega medsebojnega stališča ne spreminja, zato imenujemo te zvezde — stalnice. Le kakih pet ali šest prostemu očesu vidnih zvezd spreminja svoje stališče na nebu med stalnimi zvezdami in še to le v razmerno ozkem pasu, po katerem se navidezno premikata solnce in mesec. Te zvezde z večimi drugimi, prostemu očesu nevidnimi, spadajo v področje solnca in krožijo z našo zemljo vred v večji ali manjši razdalji okrog solnca. Imenujemo jih radi tega zvezde premičnice ali planete.

Ker nam je solnce s svojo družino najbliže in je tudi najimenitnejše izmed svetovnih teles, se hočemo o njem najprej nekoliko pogovoriti.

Solnce je ogromno telo. Njegov premer, ki je 109 krat večji od premera naše zemlje, znaša 1,391.000 km. Njegova vsebina je tako velika, da bi se iz solnca napravilo 1,301.000 takih krogel, kot je naša zemlja. Ko bi bilo solnce znotraj votlo, bi vanj lahko postavili našo zemljo, in mesec, ki je od zemlje oddaljen 384.000 km, bi lahko nemoteno krožil okrog zemlje. To razdaljo meseca od zemlje bi lahko še za tri četrtine povečali, in bi mesec komaj zadel zunanji solnčni obod. In ta ogromna krogla obstoja iz samih ognjenožarečih snovi v silni vročini, katero cenijo na površju na 6000° C, v notranjščini je seveda vročina neprimerno večja. S spektralnim orodjem so dognali, da se nahajajo na solncu večinoma iste snovi — prvine, kakor na zemlji, seveda v obliki skrajno razbeljene pare. Solnčno površje ni mirno, temveč podobno najbolj razburkanim morskim valovom. Iz solnčne notranjščine vrò na površje silne množine plinastih in kovinastih par, katere mečejo notranje sile do pol milijona kilometrov visoko nad solnčno površje. To so tako zvane protuberance. Ko te nekoliko ohlajene snovi padajo zopet na solnce nazaj, tvorijo na njegovem površju temne pege, katere dostikrat presegajo 10—20 krat velikost naše zemlje. Solnce s svojo pretežno vsebino in maso nadkriljuje vse premičnice približno za 750 krat in jih s svojo velikansko privlačno silo primora, da krožijo okrog njega. Ta težna sila povzroča, da bi predmet, ki tehtna na zemlji 1 kg, na solncu tehtal 28 kg. Na zemlji pade predmet, ako ga izpustimo iz rok, v prvi sekundi 4.9 m globoko, na solncu bi padel isti 137 m globoko.

Solnce izžareva neprestano silno množino energije v obliki topline. Četudi prejme zemlja le dva tisoč milijonski del te izžarivane topline, nam vendar ta toplina zadošča za ohranjanje vsega organskega življenja na zemlji. Če bi solnce ugasnilo, bi se vsa zemlja pokrila s snegom in ledom in v kratkem bi bilo končano vse življenje na zemlji.

Okrog te velikanske solnčne oble kroži v različnih razdaljah 8 večjih in do 950 dosedaj znanih malih premičnic.

Prva najbližja solncu in tudi najmanjša premičnica je Merkur, oddaljena v srednji razdalji 57,000.000 km od solnca. Njegov premer znaša 4842 km, njegova vsebina je le 20 ti del vsebine naše zemlje, za svoj obtek okrog solnca potrebuje 88 dni. Ker se navidezno ne oddalji daleč od solnca,

ga je mogoče le redko opazovati, in sicer le zjutraj pred solničnim vzhodom, ali pa zvečer takoj po solničnem zahodu.

Druga premičnica je *Venera*, navadno večernica ali jutranjica imenovana. Njena srednja razdalja od solнца znaša 108,000.000 km. Po velikosti je le malo manjša od naše zemlje, njen premer znaša 12.190 km, za svoj obtek okrog solнца rabi 224 dni. V svoji ugodni legi se nam kaže kot najsvetlejša zvezda na nebu.

Tretja premičnica je naša *zemlja*, ki je le malo večja od Venere. Premer njen znaša 12.756 km. Oddaljena je od solнца 149,500.000 km. Da bi to razdaljo zemlje do solнца določili, so se trudili zvezdoslovci že v starodavnih časih (Aristarh, Hiparh), toda brezuspešno. Do srede 18. veka je ostalo vprašanje nerešeno, največ radi pomanjkljivih orodij in astronomičnih pripomočkov.

Na priporočilo angleškega zvezdoznanca Halleya so v ta namen vporabili prehod Venere preko solнца v letih 1761 in 1769 in šele na podlagi teh opazovanj se je bolj natančno določila paralaksa solнца na 8.57" in razdalja solнца na 153 milijonov kilometrov. Novejša natančnejša opazovanja, zlasti ob prehodih Venere leta 1874. in 1882., so to razdaljo popravila na 149,500.000 km. Vendar je ta razdalja še danes za 50.000 km negotova. Šele na podlagi te razdalje je bila pozneje dana možnost s pomočjo Keplerjevega zakona določiti razdalje drugih premičnic od solнца, kakor tudi njihovo velikost.

(Dalje.)

V spomin.

Leopold Turšič.

»To stvar poznam,« lažnivi môdrež
s povdarkom dokončá prešernim,
svet s ploskanjem mu pritrjuje
in gre za njim s korakom vernim...

Za blagor bedne domovine
krčmar okrogli ve najbolje,
in eksekutor kar v dejanju
nam gospodarsko orje polje.

In gizdalinski vrtočlavček
nam o značajih nudi mnenje:
»Žal, čast ima veljavo danes,
ne vernost in srcá poštenje...«

In muziko, nebeško hčerko,
najbolje ume — gluh zaspanec;
vprašanje resno socialno
najgloblje premotri — pijanec...

Je prav tako, da se pečamo
radi s potrebnimi vprašanji,
a v srečo družbe najglasnejši
naj nikdar mož ne bo — najmanjji!...

To in ono.

Telovadna in sportna poročila.

Priobčuje Ivo Kermavner.

Kaj pišejo Nemci o telovadni tekmi na pariški olimpijadi. »Deutsche Turnzeitung« z dne 11. dec. 1924, št. 54, poroča med drugim tudi sledeče: »O priliki pariške olimpijade smo imeli priliko opazovati tudi telovadne tekme za takozvano svetovno prvenstvo. Dohod in odhod k posameznemu orodju je bil vojaški; posebno Francozi in Italijani so korakali v nam že znanem pohodu, ter dali s pozdravom svojemu nastopu vojaški značaj. Vaje na drogu niso bile zadovoljive za tako prireditve. Že pri obvezni vaji se je malokateremu posrečil naupor z obratom v predkolebu do ročne stoje s podprijemom, po prekrižnem prijemu. Kljub temu, da je bila zanoška po veletoču naprej kot konec vaje razmeroma lahka, so bili doskoki nesigurni. Pri poljubnih vajah ni bilo videti posebnih kombinacij, tudi drznih odskokov je bilo videti malo, večina pa sploh ni imela odskokov, ki bi odgovarjali taki tekmi. V nedeljo, ko so telovadili najboljši telovadci (20), smo zastoj iskali lepih vaj. Zdi se, kakor da bi bila v teh krogih telovadba na drogu manj vredna. Vaje na bradlji so bile boljše, vendar tudi tu nismo mogli nič posebnega ugotoviti. Na konju so se posebno odlikovali Švicarji, katerih vaje so nam bile že od zadnjega njihovega zleta znane, tako da so bili kot vrsta prvi, ter so dosegli tudi prva tri mesta na tem orodju. Krasno so izvajali koleša in prehode, v popolnem obvladanju svojega telesa. V vajah na krogih so bili najboljši južni narodi, predvsem Italijani. Tu smo videli jako lepe in težke izvedbe. Že obvezna vaja je imela ročne stoje. Pri poljubnih vajah smo videli: naupor v zakolebu v ročno stoji, odkoleb iz opore v veso in vezano, vzmik v ročno stoji, kakor tudi takozvane veletoe nazaj. Nerazumljiv se nam je zdel predpis, da sta se morali izvajati obe vaji na mestu, tako da vaj v kolebu sploh nismo videli. Značilno je tudi, da so se na vseh orodjih, izvzemši na konju, izvajale vaje, s teznimi in kolebnimi gibi. Po vsem tem, kar smo videli, smo ugotovili, da bi nemško moštvo s svojimi sedanjimi izvedbami napravilo poseben vtis, ki bi primerno vplival na zmagovalni rezultat. Končno omenjamo, da mi Nemci svetovnega mojstrstva ne moremo priznati. Predpogoj za tekmo k takim naslovom je, da se pripustijo vsi narodi na tekmo. Ako se izloči Nemčija z največjo organizacijo »Deutsche Turnerschaft«, ne moremo priznati tam ugotovljenih izvedb za svetovno mojstrstvo. Brez dvoma trdimo, da mi (Nemci) s svo-

jimi izbranimi telovadci ne bi brez uspeha tekmovali za prva mesta.«

Telovadba in sport v Avstriji. Avstrijci imajo razne telovadne in sportne organizacije, za katere kaže avstrijsko ljudstvo vedno več zanimanja. To nam najbolj dokazuje porast takih društev od leta 1918 dalje. Sportne zveze so podrejene osrednji zvezi, ki je obenem izvrševalni organ olimpijskega odbora. Tri telovadne zveze so l. 1919 združili v eno samo zvezo, ki ima 700 društev s 85.790 člani, med katerimi je preko 30.000 telovadcev. Telovadna zveza ima šest okrajev, ki so razdeljeni v okrožja. Največje okrožje je ono na Dunaju in na Nižjeavstrijskem, ki ima 30.000 članov. Telovadna zveza goji poleg telovadbe posebno plavanje, borenje ter zimski sport, v zadnjem času tudi roketmet. Zvezna društva telovadijo v 337 šolskih telovadnicah (51 lastnih) ter na 480 letnih telovadiščih (89 lastnih). Katoliška telovadna zveza se je osnovala šele v zadnjih letih ter šteje 4 okrožja z 88 društvi in 15.000 člani. Nogometna zveza ima preko 500 društev z 42.000 nogometaši. Iz naslednje statistike je razvidno, kako je razvita telesna vzgoja pri Avstrijcih. 1. Telovadba: preko 1000 društev s 120.000 člani. 2. Nogomet: preko 550 društev z 42.000 člani. 3. Plavanje: preko 44 društev s 40.000 člani. 4. Kolesarjenje: preko 625 društev s 35.000 člani. 5. Zimski sport: preko 103 društev s 17.000 člani. 6. Lah. atletika: preko 96 društev z 8000 članov. 7. Težka atletika: preko 80 društev s 6000 člani.

Lahkoatletični desetorboj na olimpijadi v Parizu. V tej tekmi, ki zahteva brez dvoma največ napora in ki je najbolj vsestranska med vsemi atletičnimi konkurenca, je tekmovalo 36 atletov. To težko tekmo je pa končalo 24 atletov. Zmagal je Amerikan Osborne, ki je dobil 7710 točk. Drugo mesto je dosegel istotako Amerikan Norton, tretje pa Estonec Klumberg. Kako lepe uspehe je dosegel zmagovalec Osborne, nam kažejo naslednji podatki: Tek na 100 m — 11,2 sek.; tek na 400 m — 53,2 sek.; tek na 1500 m — 4 min. 50 sek.; tek čez zapreke na 110 m — 16 sek.; skok v višino — 1,97 m; skok v daljavo — 6,92 m; skok ob palici — 3,50 m; suvanje krogle — 11,53 m; disk 34,61 m; kopje — 46,69 m.

Deveta olimpijada. V Lozani se bo vršila seja mednarodnega olimpijskega odbora, pri kateri se bodo obravnavale razne važne zadeve glede prihodnje olimpijade, ki se vrši v letu 1928. v Amsterdamu. Glavni odbor je dobil nalog, naj prihodnjih iger ne deli preveč krajevno, kakor se je zgodilo pri zadnji olimpijadi v Parizu. Do prihodnje seje, ki se bo vršila v mesecu marcu v Haagu, bodo izdelali ves program, ki bo

tak, da bo vsa olimpijada v dveh tednih končana. — Tudi olimpijsko-zimsko-sportne tekme bodo spremenili, kajti v Holandiji jih bodo težko izpeljali. Za te pride v poštév Švica in Norveška. Nogometne tekme bodo skrajšali na ta način, da se bodo vršile pred olimpijado tekme med posameznimi narodi.

Nemške olimpijske igre 1. 1926. Kakor znano, so Nemci izključeni od pravih olimpijskih iger, katere prireja mednarodna zveza. Zato prirejajo svoje olimpijske igre, katere nazivljejo »Deutsche Kampfspiele«. Prirejajo jih istotako na vsaka štiri leta. Za prihodnje igre, ki se vrše v Kolinu 1. 1926, so priprave že v teku.

Velikanski stadion. V Monakovem bodo gradili ogromen stadion, ki bo imel tudi streho, da se bodo mogle vršiti prireditve ob vsakem vremenu in ob vsakem letnem času. V stadionu bo električna razsvetljava ter centralna kurjava. S tem bo omogočeno prirejati razne prireditve tudi v zimskem času, kakor tudi v večernih urah. To bo velika dvorana, ki bo 160 m dolga in 100 m široka. Arena sama bo velika 60×120 m. Tla bodo iz prsti, ki bo pokrita z drobnim peskom. V areni bodo postavljeni vodni hidranti, da se bodo tla škropila, s čimer bo onemogočeno vsako dviganje prahu. V stadionu bo prostora za 15.000 sedežev in 4000 stojišč.

Telovadna tekma za prvenstvo mest se je vršila v Lipskem (Nemčija), in sicer med telovadci Berlina, Lipskega in Hamburga. Vsako mesto je postavilo 8 svojih najboljših telovadcev, ki so tekmovali na drogu, v prosti vaji, na konju z ročaji, in bradlji, na konju na vzdolž in na krogih. Zmagali so telovadci iz Berlina z 2254 točkami. Drugo mesto so dosegli telovadci iz Lipskega (2220 točk), tretje mesto pa telovadci iz Hamburga (2194 točk).

Predsednik mednarodne telovadne zveze (nekatoliške) baron Cuperus, ki je dosegel lansko leto 80. leto svoje starosti, je odložil funkcijo predsednika. Za predsednika je bil izvoljen dosedanji podpredsednik g. Gazelet, za podpredsednika pa starosta češkega Sokolstva dr. Scheiner.

Telovadni zlet nemških telovadcev. Nemški telovadci so sklenili, da se bodo vršile njihove velike telovadne slavnosti vsako peto leto. Prihodnji tak zlet bo leta 1928. v Kolinu ob Renu.

Švicarska katoliška telovadna zveza je imela v decembru lanskega leta svoj 9. občni zbor. Iz poročila predsednikovega (K. Müller) je razvidno, da je delala organizacija v preteklem letu tiho in le za notranji razvoj, ker ni imela nobene večje prireditve. Zveza šteje 58 društev s 3.800 rednimi člani, ter je razdeljena na pet podzvez. Iz tehničnega poročila posnemamo, da so imeli v preteklem letu 13 tehničnih tečajev. Priredili so razne tekme društev ter posameznikov za prvenstvo (Kunstturnen) in v lahki atletiki ter stafetni dan.

Drobtine in še kaj.

Zbira dr. Vinko Šarabon.

Sveto leto. Na Sveti večer preteklega leta se je pričelo Sveto leto. Papež je na posebno slovesen način odprl v Vatikanu takozvana »Sveta vrata«, ki jih bodo drugo leto spet zazidali in ki bodo ostala zazidana do prihodnjega Svetega leta. Obenem je proglasil Sveto leto in pozval vernike vsega sveta, naj obiščejo Rim, naj molijo tam, hodijo v določene cerkve, za kar bodo deležni velikih odpustkov. Ze dosedaj se je papeževemu vabilu odzvalo na desettisoče vernikov, pričakujejo jih pa v vsem letu okoli dva milijona ali pa še več. Jugoslovanski katoliki bodo obiskali Rim v dneh od 27. maja do 2. junija; odhod iz Jugoslavije bo 26. maja. Ker bodo ravno tedaj Binkošti, bodo naši udeležniki lahko pri papeževi maši v cerkvi sv. Petra. — Sveto leto je prevzela naša cerkev od Judov, ki so imeli nekaj podobnega. Judom sveta številka je sedem, in njihovo jubilejno leto je bilo po sedemkrat sedmem ali devetinštiridesetem. V knjigi levitov beremo, kako je rekel Bog Mojzesu: »Štej sedemkrat sedem let, nato zatrobi v trombo, deseti dan sedmega meseca, in imej petdeseto leto za posvečeno. Odpusti vsem sužnjem, dolžnikom, ujetnikom in vsem onim, ki prihajajo v tvojo hišo in ki prebivajo v tvoji deželi; kajti to leto je leto odpuscanja.« V starem zakonu je imelo vsako 50. leto za Jude poseben pomen: ujetnikom so dali svobodo, dolžnikom so odpustili vse dolgove in so jim dali radi sile prodana posestva nazaj. — Katoliška cerkev je vzela to oproščenje v duhovnem zmislu. Kakor so prišli v starem zakonu sužnji k svoji obitelji nazaj in so postali spet prosti, tako se tudi kristjani novega zakona z daritvijo Kristusovo na križu oprostijo suženjstva satanovega in dobijo nazaj to, kar so izgubili, milost božjo. — Sveto leto je vpeljal papež Bonifacij VIII. leta 1300. Papež Klemen VI. je leta 1343. določil, naj bo vsako 50. leto Sveto leto, dočim je mislil Bonifacij na vsako stoto. Ker je pa tudi petdeset let predolga doba, da bi mogel vsakdo v Rim, je papež Pavel II. leta 1470. skrajšal dobo na 25 let. In pri tem je ostalo. Pozneje, zlasti za časa francoske revolucije, so na to lepo slovesnost pozabili, v novejšem času so jo pa zopet obnovili. Sveta vrata je prvič odprl papež Aleksander VI. leta 1500. Sedaj so obe slovesnosti spojili in se obhajata skupaj.

Zanimive številke. Recimo, da tehta vsak človek povprečno 60 kilogramov. Vseh ljudi na zemlji je 1800 milijonov, tehtajo torej nekaj nad 100 milijonov ton. Tovorni vlak s 50 vagoni po 10 ton prepelje 500 ton; 1 tona je 1000 kg. Za prevoz vsega človeštva bi bilo potrebnih 200.000 vlakov. Zapriva vse človeštvo v zaboj in dajva vsakemu človeku 170 centimetrov velikosti, 40 centimetrov hrbtno širine in 30 centime-

trov širine skozi prsi; ali več, kako velik bo tak zaboj? Samo 675 metrov dolg, ravno toliko širok in ravno toliko visok, ali pa samo 1750 metrov dolg in širok ter 1 meter visok. Še nekaj bova naredila: postaviva vse ljudi naše zemlje na kvadratni prostor, pa bo vsaka stranica samo 15 kilometrov dolga; avtomobil obvozi lahko ves ta prostor v eni uri, pa mu ni treba nič posebno dirjati. Če bi se zemlja namesto v 24 urah zavrtela okoli sebe že v 84 minutah, bi mi vsi lahko prosto plavali po zraku, in če bi nas kdo le malo sunil, bi sfrčali v brezkončnost. Brzovlak, ki ima 10 vagonov, in vozi s hitrostjo 70 kilometrov na uro, ima v sebi toliko moči, da bi lahko zavrelo 23.000 litrov vode in da bi ta moč vse Slovence, ki nas je en milijon, lahko dvignila 10 metrov visoko. Reciva, da se ustavi v Jugoslaviji na dan 10.000 navadnih vlakov, ki napravijo 40 kilometrov na uro, bi ta moč lahko dvignila vse človeštvo 14 centimetrov visoko. Če bi se pa ustavila zemlja na svoji poti okoli solmpe, bi prosta moč lahko stopila in v paro spremenila 938 tako velikih ledenih krogel, kakor je naša zemlja. V Jugoslaviji je 12 milijonov prebivalcev; reciva, da popuši vsak eno cigareto na dan; iz vseh cigaret bi lahko napravili veliko cigareto, ki bi segala od enega konca Jugoslavije do drugega in še čez, njena toplota bi pa lahko gnala kakšno majhno lokomotivo. Če bi pa vsak Jugoslovčan in vsaka Jugoslovanka popušila dve cigareti na dan, bi pa dobili že močno lokomotivo, ki bi peljala brzovlak.

Umetni potresi za iskanje zemskih zakladov. Pri vsakem potresu nastanejo v zemlji valovi. Niso pa vsi enaki in tudi ne gredo z enako hitrostjo naprej. Zelo veliko je odvisno od tvarine, skozi katero gredo; skozi ilovico na primer gredo s čisto drugo hitrostjo kakor skozi apnenec, skozi premog drugače kakor skozi železno rudo itd. Iz časovne razlike, kako prihajajo valovi do potresnih opazovalnic, se da izračunati oddaljenost potresnega izvora. To lastnost različne hitrosti izrabljajo sedaj pri iskanju zemskih zakladov. Kjer mislijo, da je v zemlji kakšna rudnina, tam napravijo umeten potres, večinoma z razstrelitvijo dinamita, ekrazita ali česa podobnega. V določeni razdalji postavijo majhne potresne opazovalnice, ki zaznamenujejo prihajajoče valove. Na ta način danes že prav natančno lahko določijo, če se v zemlji nahajajo skladišča soli, premoga, železa itd. Tudi se da natančno ugotoviti, kako razsežna so taka skladišča.

Šahovsko čudo. Nekateri otroci se izredno hitro razvijejo. Navadno pozneje opešajo in so taki, kakor so vsi drugi ljudje, marsikdo pa ostane zmeraj nekaj posebnega. V zadnjih letih se je prav veliko govorilo in pisalo o Samuelu Ržeževskem. Rojen je bil leta 1911. na Poljskem. Dolge zimske večere si je njegov oče krajšal s tem, da je igral z

znancem šah. Deček je gledal in opazoval. Prosil je očeta, naj tudi njemu igro razloži. Štiri leta star je že izborno igral šah. Kmalu v onem kraju ni bilo nikogar več, ki bi mu bil v šahu kos. Leta 1917. ga je pripeljal oče v Varšavo, glavno mesto Poljske; tam so ga predstavili slovitemu šahovskemu mojstru Rubinsteinu, ki je igral z njim eno igro in se izrazil: »Ti boš enkrat svetovni mojster.« Velikansko je bilo zanimanje za mlado čudo; celo tedanji nemški poveljnik Beseler je igral z njim.

Ko je Ržeževski nato prišel na Dunaj, si ni noben šahovski mojster upal igrati z njim, vsak se je bal za svoj sloves. Samo naš jugoslovanski mojster Slovenec dr. Vidmar se je spustil v borbo; vzel je pa vso stvar prelahko in je prišel v veliko zadrego. Le s skrajnim naporom je dečka premagal; mali Samuel je vsled poraza prav po otroško jokal. Drugi dan je igral dr. Vidmar z zelo močnim nasprotnikom; ta je vzel Samuela na kolena, deček ga je pri igri opozarjal na to ali ono potezo, in igra je ostala neodločena.

Leta 1919. je prišel Ržeževski v Berlin, osem let star. »Berlinska šahovska družba« ga je hotela preizkusiti in mu je postavila nasproti dvajset dobrih igravcev. Z vsemi dvajsetimi je igral deček naenkrat; deset iger je dobil, eno izgubil, devet je bilo pa neodločenih. Pet ur je trajal boj. Leta 1920. je igral v Parizu proti 20 nasprotnikom; dve igri sta ostali neodločeni, 18 jih je pa dobil. Isto leto je šel s starši v Ameriko, v Newyork. Tam ga sedaj vzgajajo na stroške urada za mladinsko oskrbo; njegovi starši so namreč zelo revni. V zadnjem času je zopet nastopil, in tudi to pot s prav velikim uspehom. Sedaj je trinajst let star.

Plin helij. Zmeraj beremo, da so napolnili zračno ladjo Zeppelin, ki je plavala lani od 12. do 15. oktobra iz Evrope v Ameriko, z vodikom; v Ameriki so jo izpraznili in so jo napolnili s helijem. V ameriški državi Pensilvaniji pridobivajo veliko petroleja; s petrolejem prihaja iz zemlje tudi plin helij. Sedaj so dobili helij tudi v drugih petrolejskih okrajih. Na poseben način ga v Ameriki tako predelajo, da je popolnoma čist. Je sicer še enkrat tako težak kakor vodik, pa ga uporabljajo za napolnjevanje zračnih ladij dosti rajši, kakor vodik; to pa zato, ker je negorljiv in ne more eksplodirati. Ima ima helij od grške besede helios, kar pomeni sonce. Odkrili so ga leta 1868. Nekaj ga je tudi v ozračju naše zemlje, pa tako malo, da na kakšno izkoriščanje ni mogoče misliti.

Nove knjige.

Poroča urednik.

Dr. Jos. Jeraj: **Ob skrivnih virih.** Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Cena 15 dinarjev. — Ta knjiga znanega pisatelja in orlovskega prijatelja hoče pokazati zlasti na-

ši mladini vire, iz katerih naj bi črpala svojo moč, svoje veselje, srečo, in uteho. Te vire nam pisatelj v knjigi spretno odkriva in nanovo odpira. Že po pestrih naslovihi precej zaslutimo zanimivo vsebino, ki se res odkrije, če knjigo preberemo. Pisana je popularno (poljudno), tako da jo bo lahko vsakdo razumel. Našim fantom in tudi predavateljem jo toplo priporočamo.

Jan. Marijan: **Fantič, le gor vstan!** Zlata knjiga slovenskih fantov. Dobi se v Ljubljani za malenkostno ceno. — V uvodu te knjižice je zapisano tole: »Orli že imajo svojo Zlato knjigo. Naj jo imajo pa še drugi fantje! Morebiti bo tudi Orle še malo bolj pozlatila.« Nič ne rečemo, da bi jih ne, celo želimo, da bi jih! Knjižica je pisana prav živahno in zelo (celo preveč!) poljudno. Vsakdo jo bo z zanimanjem bral. Namen ima fantovske norosti in slabosti odpraviti in omiliti, zato je prav, da jo na tem mestu priporočimo. Sezite po njej! Če vam v njej ne bo vse všeč, vedite, da je pisatelj v uvodu rekel sam, da ni v njej samo čisto zlato, ampak da je tudi precej zlatre vmes.

Janez Jalen: **Srenja**. Drama v štiri dejanjih. Jugoslov. knjigarna v Ljubljani. Cena 25 Din. — To je drugo Jalénovo delo. Kakor o prvem (»Dom«), je bilo čuti tudi o drugem samo pohvalo. Prvo dramo so precej igrali po naših podeželskih odrih, priljubila se je, ker kaže kmetiško življenje, kakor je v resnici, in je poleg tega lahko uprizorljiva. Tudi s »Srenjo« je tako, celo boljše je od prve. Zahteva samo osem vlog: pet moških in tri ženske, šin dejanje je jasno in učinkovito. Naročite jo! Koliko tuje šunda se igra pri nas po deželi, to je pristna slovenska stvar, zato naj najde pot preko širne domovine!

Dr. Vinko Šarabon: **Zgodovinske anekdote. III. zvezek.** Cena 12 Din. — Prej sta izšla že dva zvezka, ki sta vzbudila povsod veliko pozornost. Anekdota je kraljica dogodbica, ki nas zabava in poučuje. Iz obeh ozirov zato te knjižice našim bratom toplo priporočamo. Pri večjem naročilu znaten popust.

Katoliško tiskovno društvo v Ljubljani je izdalo priročno knjigo **Sv. pisma nove zaveze**, s kratko razlago. Za sedaj je izšel

prvi del: **Evangeliji in apostolska dela**. Prirejajo to delo naši učeni bogoslovni profesorji z vseučilišča. Upamo, da knjige, ki si jo je že dolgo želelo in je že desetletja po njej povpraševalo slov. ljudstvo, ne bo treba posebej priporočati, naj jo dobi vsaka slovenska hiša. Knjiga se bo dobila pri Društveni nabavni zadrugi v Ljubljani, Ljudski dom, 10 odstotkov ceneje kot drugod, na kar predvsem opozarjamo. Izrabite priliko! —

Orlovska knjižnica, 9. zv.: **Odsekovno poslovanje I. del: Tajnik**. Toliko potrebna in koristna knjižica je izšla. Semintja opazamo, da se člani pri volitvah odsekovnih opravnikov kaj radi branijo tajniškega mesta, to pa ne toliko radi premajhne vneme za delo, temveč največkrat radi pomanjkanja znanja v tajniškem poslovanju. Ta pomislek je s to knjižico popolnoma odstranjen. »Tajnik« podaja najpopreje kratek pregled vsega tajniškega dela, nato pa zelo jasno in pregledno popisuje vsak tajniški posel posebej in — kar je največ vredno — navaja zelo mnogo zgledov in vzorcev, tako, da se bo vsak tajnik igrave naučil, kako vršiti svoje dolžnosti. Najprvo obdela knjižica dopisovanje in sicer: kako se sestavljajo dopisi, kako se posluje z došlimi dopisi, pri čemer so važna navodila o vložnem zapisniku. V drugem delu obravnava knjižica, kako naj tajnik sestavlja poročila za odborovno sejo in občni zbor, v tretjem, kako se pravilno pišejo zapisniki, v četrtem, kako se vodijo staležni listi (doslej staležne knjige) in v petem je navodilo o pisanju statistik. Nato sledi pouk o ureditvi in upravljanju arhiva ter navodilo o nekaterih drugih tajniških poslih. — Knjižico bodo s pridom vzeli v roke ne le naši odsekovni tajniki, temveč tudi tajniki druigh društev — zakaj večji del tajniških poslov je v vseh organizacijah enak ali vsaj močno podoben. Brez dvoma pa bo knjižica vsakomur, ki jo bo pazljivo predelal, mnogo koristila, ker se bo iz nje mogel naučiti marsičesa, kar rabi tudi v zasebnem življenju, zlasti v pismenem občevarjanju z oblastmi in organizacijami. Knjižico toplo priporočamo ne samo vsem odsekovnim tajnikom, ki jo itak morajo proučiti, temveč vsem članom. Naroča se pri Društveni nabavni zadrugi in stane Din 12.—

Iz kraja v kraj.

Sv. Jurij ob Ščavnici.

Naš siromašni odsek je zadela težka, nenadomestljiva izguba, ki je tako bridka, da skoraj verjeti ne moremo, da je istinita. Toda sveže zasuta gomila tam na vinorodnem kapelskem griču, ki krije pod seboj zemeljske ostanke našega nepozabnega načelnika br. Leopolda Hojsa, nam priča, da je njegova smrt žalostna istina. Ž njim je izgubil naš odsek mnogo, premnogo. — Ro-

jen je bil leta 1904., torej je bil komaj 20 let star. A njegove mlade sile, ki so težile za uresničenjem prelepih orlovskih idealov, je izpodjedla kruta bolezen, ki ga je lansko leto dne 20. junija vrgla na smrtno posteljo: en dan potem, ko je še navdušeno poveljeval orlovski četi pri telovski procesiji. Cele tri tedne smo med upom in strahom pričakovali izida bolezni. Dne 6. julija se je vršila pri nas okrožna prireditev, katere se

je z vso dušo želel udeležiti tudi on ter tamkaj nastopiti z vsem zanosom svojih mladih moči — a ni mu bilo dano! Končno je prišla dne 14. julija pr. l. žalostna vest, da je naš dragi brat Leopold ob 3. zjutraj mirno zasnival večno spanje ter se preselil v boljše življenje. V žalosti so zadržela naša srca, ko smo začuli tužni glas zvonov, ki so nam oznanjali njegovo ločitev — od nas. Pogreba dne 16. julija so se udeležili vsi bratje Orli in sestre Orlice. Ko smo ga položili v grob, ni ostalo suho nobeno oko; vedeli smo pač, da smo položili k večnemu počitku našega pravega, resničnega brata. Br. okrožni predsednik Novak mu je za slovo govoril lepo nagrobico. Tudi br. odsekovni predsednik se je v imenu odseka poslovil od njega — odsekovnega načelnika. Pevski zbor jurjevški mu je pa zapel ganljivo žalostinko. — Dragi brat Leopold! Iskreno si želel biti po smrti pokopan med nami, kakor si v življenju bival vedno v naši sredini — a ni se Ti ta želja izpolnila. Toda obljublamo Ti: kadar bo kateri izmed Tvojih bratov prišel na zeleni grič kapelski, kjer snivaš Ti, Te bo prišel obiskat. Prosi tam onkraj groba za nas, da srečno pridemo za Teboj; ljubi Bog Te bo gotovo rad uslišal, saj si bil v življenju rezvoren mladenič, pravi Orel, vitez Zlate knjige. Tvoj resni značaj je imponiral vsakomur, s svojim iskrenim smehljajem na ustnicah si si pridobil srce vsakogar. Občudovali smo Tvojo požrtvovalnost, s katero si po težkem dnevnem delu prihajal tako daleč k telovadnim vajam. — S tem naj Ti bo ohranjen majhen spominek v »Mladosti«, oni »Mladosti«, katero si tako ljubil. — NB.: Ker se je prvi dopis, pisan takoj po njegovi smrti, izgubil (krivda ni bila na naši strani, naj nam pisec zato blagohotno oprusti! Ured.), priobčujemo tega. Bog živi! — Tajnik.

Bohinjska Bistrica.

Redkokdaj je videti v »Mladosti« kako pisane iz bohinjskega kota. Naj pa zato nikdo iz tega ne sklepa, da naš Orel slabo deluje ali, kakor pravimo, samo životari. Ne! Naj Vam na kratko poročam, kako smo se gibal v lanskem letu. V mesecu maju smo se udeležili okrožnih tehničnih tekem, pri katerih smo dobili dve diplomi. Meseca julija smo imeli prvi javen telovaden nastop jeseniške Orlovske srenje. Prireditev je prav dobro uspela. V mesecu septembru smo pa ob priliki blagoslovitve novega »Prosvetnega doma« priredili prvo telovadno akademijo. Pri akademiji so nastopili samo domači telovadci, tako člani, kakor tudi naraščaj. Akademijo je otvoril br. Jakob Rozman in v svojem govoru razjasnil občinstvu pomen naše organizacije. Ta akademija je jasno dokazala, da je tekom zadnjega časa orlovska misel v našem lepem Bohinju veliko pridobila. Še tega ne smem pozabiti povedati, da imamo pri nas že svojo srenjo, katere sedež je na Boh.

Bistrici. Ni še dolgo tega, kar se je ustanovil tudi v naši sosednji Bohinjski Srednji vasi Orlovski telovadni odsek. Otvoritvene prireditve so se udeležili tudi člani odseka Boh. Bistrica. Z velikim veseljem so nam vrnil obisk in nam poročali, da je bilo seme orlovske ideje tudi v njihovem kraju vrženo v rodovitna tla ter da je pričakovati obilo sadov. Bog živi! — I. K.

Gorje pri Bledu.

O gorjanskem odseku je bilo še malo dopisov v »Mladosti«. Naj sledi zato nekaj vrstic iz življenja našega odseka v minulem letu 1924.

27. maja je umrl prvi član našega odseka br. Janez Pogačar, in sicer v ljubljanski bolnici. Njegovega pogreba so se udeležili tudi člani z društveno zastavo.

Odsek se je udeležil vseh letošnjih okrožnih prireditev. Orlovske praznike je praznoval s skupnim sv. obhajilom.

Člani so po možnosti tudi pomagali pri gradnji novega gorjanskega doma, v katerem bo imel odsek prostorno telovadnico. Dosedanja dvorana za telovadbo ni bila primerna.

Novi dom smo toliko dovršili, da je dvorana porabna za predstave in telovadbo, drugo pa upamo dokončati prihodnje leto.

Letos 4. januarja je priredil odsek skupno s krožkom lepo uspelo akademijo, in sicer že na odru v novi dvorani. Bog živi!

Tivat.

Slovenski fantje-Orli, mornarji v Tivatu, Boka Kotorska, želè vsem bratom Orlom in sestram Orlicam srečno novo leto 1925. Bog živi! — Jan Kržišnik, bivši tajnik Orla v Kropi; Dominik Hvastija, bivši tajnik Orla v Kamniku; Novšak Viktor, bivši načelnik Bohinjska Bistrica; Domine Bek, iz Trebnjega.

Novoletno voščilo iz Nemčije.

Mi slovenski Orli in Orlice iz Nemčije voščimo svojim bratom in sestram ter vsem Slovincem veselo in srečno novo leto. Čeprav smo daleč od domovine, pa bije naše srce za naš narod slovenski in naše misli bodo vedno v domovini. Bog živi! — Za orlovsko organizacijo v renskem westfalskem okraju: Ludovik Vehovar, Gerthe, Funkestr. 33, Deutschland.

Opombe uredništva.

V tej številki radi obilnega drugega gradiva nismo mogli objaviti sestavka o zdravstvu. V prihodnji ali marčni številki bomo začeli objavljati iz te stroke poljudne članke izpod peresa mladega zdravnika, ki nam je obljubil za vsako številko svoj prispevek.

Ta številka se je nekoliko zakasnila. To pa zato, ker se je list pod novim uredništvom nanovo preuredil in je veliko zamudil listov ovoj z novo naslovno risbo. V prihodnje bomo skrbeli, da bomo točni.

Za šalo in zares.

Za smeh.

Resnica. Janez iz Muhovca je pri fantovskem pretepu izbil Francetu iz Mlake levo oko. Črez leto se nekje srečata. — »France,« vpraša Janez, »ali si še kaj hud, ko sem ti oko izbil?« — »E, kaj bi tisto,« odvrne France, »sem že pozabil; toda povem ti, če mi še desno izbiješ, te vse življenje več ne pogledam.«

Kaj bo dobil. Kmet je dal zavarovati svoje posestvo proti požaru. Vprašal je uradnika: »Koliko bom dobil, če mi jutri hiša pogori?« — Uradnik mu odgovori: »Po mojem mnenju najmanj tri leta.«

Kratek pogovor. Gospod služabniku: »Martin, prinesi mi steklenico tistega boljšega, meni ni nič kaj —.« — Sluga: »Tistega boljšega, gospod, tega nič več nimamo.« — Gospod: »Kako to?« — Sluga: »Zato, ker včeraj meni ni bilo nič kaj —.«

Pred sodnikom. Sodnik tožencu: »Vi ste rekli, da je tožnik goljuf. Ali je res?« — Toženec: »Res je, samo rekel nisem.«

Uganke naših Orlov.

Urednik: Peter Bulkovič-Domen, Zgonik, p. Prosek, Italija.

1. Šaljivke.

(Nabral Marin, Stari trg.)

1. Kakšna razlika je med lačnim otrokom in pijancem?
2. Od dveh bratov je eden moj stric, drugi pa ne. Kako to?
3. Kaj je tisto, brez česar noben voz naprej ne more, kar mu pa nič k temu ne pomaga?

2. Dopolnitvena uganka.

(Nace Cuderman, Tupaliče.)

S • j m • s • j m • s • m • n •
 K r • s t • v • l j • b • v •
 z G • l g • t s k • g • s l • m • n •
 d • s • s v • t • z d r • v •

K r • k

3. Posetnica.

(Tone, Sv. Jurij.)

JERA KLIP

Kako se imenuje njena ožja domovina?

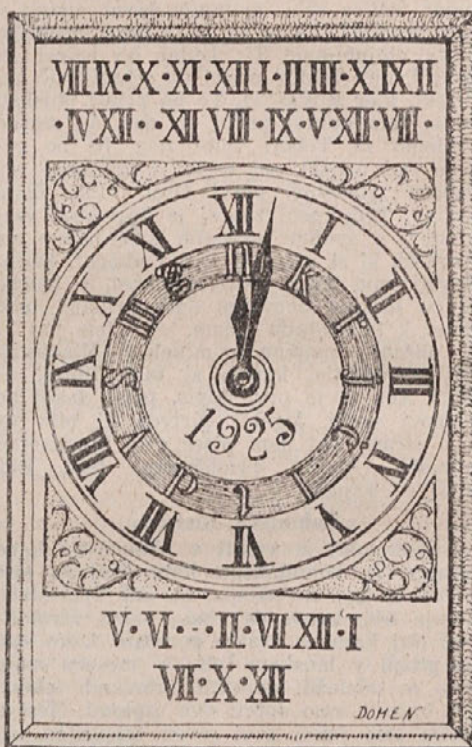
4. Skrivnosten napis.

(Iztok, Ljubljana.)

Z		n		r		n		a		s
a	s	i	u	o	e	v	t			
v	t	k	m	a	z	i	.			

5. Ura.

(Domen, Zgonik.)

Rešitev ugank je poslati do 5. februarja na uredništvo »Mladosti«, Ljubljana, Ljudski dom. Izžrebani rešilec treh ugank dobi en izvod Spominov orlovske mladosti, izžrebani rešilec vseh ugank pa en izvod Orlovstva. Vsakdo se more potegovati samo za eno nagrado. Upoštevajo se samo rešitve, poslane v zaprtem pismu.

//

Pletilni stroji

Veliko kupcev obžaluje neprevidni nakup pletilnih strojev od nezanesljivih oseb ali trdk. Ako hočete imeti reszanesljiv in najmodernejši stroj, in če treba tudi pouk, se obrnite na samozastopstvo

Fran Kos v LJUBLJANI, Židovska ulica 5 ki nudi le prvovrstne pletilne stroje obče priznanih najboljših in najstarejših tovarn, z jamstvom za stroj in vsakršno popravilo po najnižjih tovarniških cenah.

Lične ilustracije in jasni klišeji

dajo reklamni šele pravo lice!

Jugoslovanska tiskarna Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6

Klišarna - Litografija - Kameno-
in offset-tisk - Rotacija - Stereotipija - Knjigo- in umetniški tisk

TEODOR KORN

Ljubljana, Poljanska cesta 8

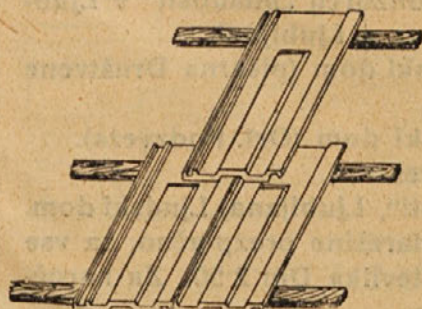
se priporoča cenjenemu občinstvu
za izvrševanje vsakovrstnih

kleparskih in vodovodnih instalacij- skih del ter za pokrivanje streh.

Vsa stavbna in kleparska dela v priznano solidni izvršitvi. Proračuni brezplačno in poštne prosto. Popravila točno in po najnižji ceni.

Podružnica v TRSTU, Via Miramare 65,
ki jo vodi poslovodja g. Franjo Jenko.

Najcenejše strešno kritje!

Združene opekarne d. d.

v Ljubljani, Miklošičeva c. 13

(prej Vidic - Knez, tovarne na Viču in Brdu)

nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljše, preizkušene modele strešnikov z eno ali dvema zareza, kakor tudi bobrovec (biber) in

zidno opeko

Na željo se pošljeta takoj popis in ponudba.

Naša domača Kolinska cikorija

je izborna in izdatna.

Zelo priporočamo!

Salda-konti, štruce,
blagajniške knjige,
= amerik. žurnale =
odjemalne knjižice

itd. — nudi p. n. trgovinam po izredno ugodnih cenah

knjigoveznica K. T. D.
v Ljubljani, Kopit. 6/II.

Stavbno podjetje IVAN OGRIN

LJUBLJANA, Gruberjevo nabrežje št. 8

(telefon 426)

se priporoča za vsa stavbna dela ter nudi po zelo nizkih cenah vseh vrst

♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦ opeko ♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

(strešno, zarezano in navadno opeko, bobrovec, žlebnike, opeko za tlak) in cementne cevi.

Lastna opekarne na Črnučah.

Zaloga tudi v Ljubljani.

Orel, naročaj vse društvene in odsekovne potrebščine pri lastni zadrugi! Ne podpiraj nasprotnikov! Zato kupuj le pri Društveni nabavni zadrugi! Svoji k svojim!

Pravo Schichtovo milo z znamko „Jelen“

je že 60 let znano kot najboljša in najizdatnejša od vseh vrst pralnega mila. —

Pravo samo z imenom „Schicht“ in znamko:

„Jelen“

Zahtevajte cenik!

Zahtevajte cenik!

Društvena nabavna zadruga

v Ljubljani (Ljudski dom)

ima v zalogi:

**vse potrebščine za kroj,
telovadne obleke, telov. čevlje,
poslovne tiskovine in
knjižice za odseke.**

Tiskovine za ČEBELICO. Zaloga knjig „Orlovske knjižnice“. — Zaloga vseh potrebščin za šminkanje igralcev.

Sprejema vloge v **Centralno Čebelico** in jih obrestuje po 6%.

Kupujte pri lastnem podjetju!

MLADOST

glasilo Orlovske Podzveze v Ljubljani, izhaja 17. v mesecu. — Urejuje Jože Jagodic, Ljubljana. — List izdaja konzorcij „Mladosti“ v Ljubljani. — Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Upravništvo je v Ljubljani, Ljudski dom (pisarna Društvene nabavne zadruge).

Uredništvo je v Ljubljani, Ljudski dom (Orl. Podzveza).

Odgovorni urednik: Franc Zabret.

Naroča se: Upravništvo „Mladosti“, Ljubljana, Ljudski dom.

Naročnina: Za redne člane in starešine brezplačno, za vse druge Din 30.— letno; posamezna številka Din 2.50. Za naročnike izven Jugoslavije po dogovoru.